

Коришћење времена у Републици Србији, 2010. и 2015. године

Time Use in the
Republic of Serbia,
2010 and 2015

**Коришћење времена
у Републици Србији,
2010. и 2015. године**

Београд, 2016.

Коришћење времена у Републици Србији, 2010. и 2015. године

Издавач

Републички завод за статистику
Милана Ракића 5, Београд
Тел: +381 (0)11 2412 922; факс: +381 (0)11 2411 260

За издавача

др Миладин Ковачевић, директор

Рукопис припремиле

Драгана Ђоковић – Папић
Јованка Стојановић

Обрада података

Владица Јанковић

Лектура и коректура

Богдана Милошевић

Превод на енглески

Гордана Недељковић

Дизајн

Растко Тохол

Штампа

Републички завод за статистику

Тираж 300

Београд, 2016.

Приликом коришћења података из ове
публикације обавезно навести извор.

Садржај

Предговор	4
Захвалност	5
Увод	6
Циљ и инструменти истраживања	7
Основне статистичке мере	13
Тумачење података	17
Како смо проводили време 2010. године, а како 2015?	19
Шта и колико радимо радним данима и викендом?	22
Укупан рад	23
Кућни послови — неплаћени рад	27
Личне потребе	31
Слободно време	34
Методолошке напомене	39
Упоредне карактеристике ИКВ и СИКВ	48
Упоредне шифре активности СИКВ и ИКВ	49
Додатак са табелама	53
Списак учесника СИКВ	61

Предговор

Публикација „Коришћење времена у Републици Србији 2010. и 2015. године“ настала је на основу података добијених из два анкетна истраживања о коришћењу времена, која је Републички завод за статистику спровео на територији Републике Србије. Прво, Истраживање о коришћењу времена, спроведено је 2010. године, и то у периоду од 15. фебруара 2010. до краја фебруара 2011. године. Друго истраживање, Сезонско истраживање о коришћењу времена, спроведено је током четири месеца 2015. године, и то у фебруару, мају, августу и новембру месецу.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Оба истраживања спроведена су према Усаглашеним препорукама за истраживања о коришћењу времена (*Harmonised European Time Use Surveys — HETUS*) из 2008. године. Циљ ових препорука био је обезбеђивање јединственог приступа процесима прикупљања, обраде и представљања података тако да су и подаци за Републику Србију упореди-ви са истраживањима европских земаља.

Значај ових анкета је у томе што се подацима указује на разлике у коришћењу времена различитих популационих група и категорија. Најважније су разлике у дневним активностима и оптерећености жена и мушкараца у Републици Србији, посебно у вези с плаћеним послом и неплаћеним активностима у домаћинству.

Прикупљени подаци представљају вредан извор података у вези са радом и поделом посла према полу и могу их користити доносиоци одлука, креатори јавних политика, научни радници, студенти, новинари, шира јавност...

Републички завод за статистику својим активностима потврђује истрајност на развоју, унапређењу и промоцији националне и родне статистике, као и учешће у програмима хармонизованих европских статистика.

Директор
др Миладин Ковачевић

Захвалност

Неизмерну захвалност дугујемо консултантима Статистике Шведске Класу Риденстаму (*Klas Rydenstam*), једном од утемељивача Усаглашених препорука за истраживања о коришћењу времена, и Рикарду Орвалу (*Richard Öhrvall*), који су несебично поделили своје знање и вештине са запосленима током више стручних семинара посвећених методолошким припремама, обради и анализи података из Истраживања о коришћењу времена, и Сезонског истраживања о коришћењу времена. Захвалност дугујемо и представницима Шведске агенције за међународну развојну сарадњу (*Swedish International Development Cooperation Agency — Sida*) и Статистике Шведске (*Statistics Sweden — SCB*), који су омогућили одржавање бројних семинара, као и финансијску подршку за теренске активности и припрему свих публикација које су настале на основу података два спроведена истраживања о коришћењу времена.

Драгана Петровић и Татјана Станојевић – Миладиновић су својом енергијом, вољом и знањем помогле у иницирању овог истраживања и активно се залагале за његову реализацију и промоцију. Такође се захваљујемо и свим учесницима истраживања из 2010. и 2015. године, као и члановима домаћинства широм Републике Србије без чијих дневника не би ни било ове публикације.

Увод

Истраживање о коришћењу времена обезбеђује податке о томе како становници Републике Србије користе време током дана или ноћи, радним данима или викендом. Вредност овако добијених података је потенцијално велика јер нуди слику о томе како жене или мушкарци проводе своје време, илуструјући које активности одређена група људи спроводи, када и колико дуго.

У последњих неколико деценија, истраживање о коришћењу времена постало је инструмент за посматрање и оцењивање широког спектра друштвених феномена у многим земљама, а најчешће за анализу неплаћеног рада у домаћинству. Свест о потенцијалима овог истраживања је у порасту с обзиром на то да истраживање може да буде извор података за мерење неплаћеног рада и да допуни статистику рада.

Посао који жене обављају у кући није довољно препознат од стране оних који креирају и воде јавне политике. Да је женски рад у домаћинству правилно вреднован, креатори политике би имали јаснију слику о томе како социјална политика утиче на жене и мушкарце.

Препознавање и вредновање женског рада посебно је релевантно за доношење одлука у области образовања, запошљавања, социјалних услуга, урбаног планирања и укупног благостања.

С обзиром на то да укупан рад жена није вреднован на одговарајући начин, оне су мање заступљене у плаћеним пословима него мушкарци, тако да жене не могу ни да имају задовољавајући приступ социјалним услугама, као што су здравствена заштита или стручно оспособљавање.

Корак напред био би и препознавање обима неплаћеног рада у друштву. Када би се неплаћени рад укључио у укупан бруто домаћи производ (БДП), добила би се реалнија слика о продуктивности једне земље.

Циљ и инструменти истраживања

Истраживање о коришћењу времена обезбеђује податке о томе како становништво користи своје време. Вредност овако добијених података је потенцијално велика јер обезбеђују информације које активности одређена група људи спроводи, када и колико дуго. Циљ истраживања је обезбеђивање података о томе како становништво Републике Србије проводи своје време; где су највеће разлике, а где најмање међу групама; ко ради у кући, а ко не; колико је укупно време које трошимо на поједине активности. Истраживање о коришћењу времена може да обезбеди податке за процену доприноса жена и мушкараца националној економији.

Циљна група Истраживања о коришћењу времена (ИКВ) и Сезонског истраживања о коришћењу времена (СИКВ) било је становништво старости 15 и више година које живи у домаћинствима. Лица која живе у институцијама нису била укључена у истраживање. Јединица узорка је било домаћинство и лица старости 15 и више година.

Величина узорка је била 2340 домаћинстава, на територији Републике Србије, за прво истраживање, односно 1280 домаћинстава за друго истраживање. Дизајн узорка је садржавао територијални и временски распоред дана у недељи када је требало да се дневници попуњавају. У оба истраживања био је примењен двоетапни стратификовани узорак. Стратификација пописних кругова урађена је према типу насеља (градска и остала насеља) и територији. У оквиру сваког стратума пописни кругови су изабрани систематски са вероватноћом која је била пропорционална величини. У оквиру сваког пописног круга, домаћинства су изабрана са једнаким вероватноћама.

С обзиром на то да је у питању сложено и скупо истраживање, ИКВ се обично спроводи у периодици од пет или 10 година. У међувремену, међутим, не постоје поуздани подаци о томе како жене и мушкарци користе своје време, и то, у контексту и статистике рада и родне статистике, представља велики недостатак података.

С обзиром на ове потребе и водећи се основном идејом о премештавању временског јаза између два истраживања са пуним обухватом, Републички завод за статистику (РЗС) је током 2015. године спровео СИКВ. Планом узорка било је предвиђено да се теренски рад спроведе током четири унапред изабрана месеца 2015. године.

У оба истраживања били су коришћени препоручени упитници: упитник за домаћинство и упитник за лице. У првом истраживању, анкетари су на терен носили упитнике у папиру и сви коришћени упитници су садржавали сва обавезна и препоручена питања по HETUS методологији. За друго истраживање, анкетари су били опремљени лаптоп рачунарима да би током анкетања уносили податке. У поновљеном истраживању о коришћењу времена, и један и други упитник садржавао је обавезна (*core*) питања HETUS методологије.

Да би се обезбедили подаци о коришћењу времена, основни инструмент истраживања је дневник у који су чланови домаћинства бележили своје дневне активности.

Оно по чему су се ова два истраживања највише међусобно разликовала су садржај и изглед дневника који су се користили током два истраживања.

Наиме, у истраживању из 2010. године, коришћен је препоручени HETUS дневник. Анкетар је у домаћинству остављао на попуњавање по два дневника за сваког члана домаћинства старости 15 и више година. Чланови домаћинства су добијали унапред одређене дане и датуме за попуњавање дневника. Тако је један дневник требало да се попуни за радни, а други за нерадни дан, односно дан викенда.

Дневник је, као што се види на објекту 1, садржавао десетоминутне интервале и испитаник је био замољен да уписује главне активности које је обављао, потом паралелну активност уколико ју је обављао, али и да упише место где је обављао активност, превозно средство и присуство других лица.

Објект 1 / Дневник Истраживања о коришћењу времена, 2010.

2/8		Шта сте радили? Забележите главну активност за сваки 10-минутни период од 07.00 до 10.00!	Шта сте још радили? Забележите најважнију паралелну активност.
Р. бр.	Време	Упишите само једну, главну активност на свакој линији! Правите разлику измеђ путовања и активности која је различитог карактера.	Наведите да ли сте користили компјутер или интернет у главној или паралелној активности. Не треба да забележите коришћење компјутера или интернета током редног времена.
19	07.00 – 07.10	УСТАЛА	
20	07.10 – 07.20	ИСТУДИРАЛА СЕ	
21	07.20 – 07.30	ПИЈЕН КАФУ	ГЛЕДАН ТВ
22	07.30 – 07.40	ПРОВЕДЛА ДЕЦУ	
23	07.40 – 07.50	ПОРУКОВАЛА	РАЗГОВАРАЛА СА ПОР.
24	07.50 – 08.00	↓	↓
25	08.00 – 08.10	ПОСПРЕМЛА СТО	СЛУШАЛА РАДИО
26	08.10 – 08.20	ОБУЛА ДЕЦУ	РАЗГОВАРАЛА СА ДЕЦУ
27	08.20 – 08.30	ОБЕЛА У ОБЛАНИ	— II —
28	08.30 – 08.40	ОТИЦА У ПРОЈАВНИ	
29	08.40 – 08.50	У ПРОЈАВНИ	
30	08.50 – 09.00	ВРАТИЛА СЕ КУЛИ	ПРИЧАЛА СА КОМПАНИЦИЈОМ
31	09.00 – 09.10	ОДВЛА НАПИСИВАЛА	
32	09.10 – 09.20	РАЗГОВАРАЛА ТЕЛЕФОНОМ	
33	09.20 – 09.30	ОТИЦА КОД КОМПАНИЦИЈЕ	РАЗГОВАРАЛА
34	09.30 – 09.40	— II —	ПИЈЕ КАФУ
35	09.40 – 09.50	ОДВЛА РУЧАК	СЛУШАЛА РАДИО
36	09.50 – 10.00	↓	↓

16

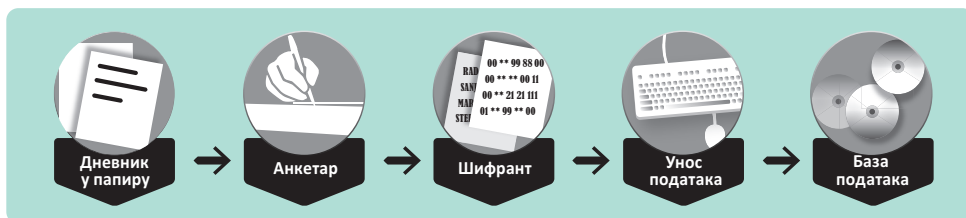
Попуњава статистика	Где сте били? Забележите место или превозно средство. На пример: код куће, код родитеља, у школи, на радном месту, пише, аутобусу, колава, бистроу, на мосту.	Попуњава статистику	Да ли сте били сами или са неким кога познајете? Ставите к, + или ✓					
			сам / сама	парт-нер	роде-тељ	чака до 9 година	други члан	друга особа коју познајете
	КОД КУЋЕ		☒	☐	☐	☐	☐	☐
	↓		☒	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☒	☐	☐	☐	☐
			☐	☒	☐	☒	☐	☐
			☐	☒	☐	☒	☐	☐
	↓		☐	☒	☐	☒	☐	☐
	ПЕШКЕ		☐	☐	☐	☒	☐	☐
	— II —		☒	☐	☐	☐	☐	☐
	ПРОЈАВНИЦА		☒	☐	☐	☐	☐	☐
	ПЕШКЕ		☐	☐	☐	☐	☐	☒
	КОД КУЋЕ		☒	☐	☐	☐	☐	☐
	— II —		☒	☐	☐	☐	☐	☐
	КОД КОМПАНИЦИЈЕ		☐	☐	☐	☐	☐	☒
	— II —		☐	☐	☐	☐	☐	☒
	КОД КУЋЕ		☒	☐	☐	☐	☐	☐
	— II —		☒	☐	☐	☐	☐	☐

17

Испитаници су руком уписивали активности које су обављали током дана. Потом су анкетари, у домаћинству, преузимали дневнике, прегледали их, контролисали и слали у централу РЗС са припадајућим упитницима за домаћинство и упитницима за лице.

Текстове из дневника требало је, потом, шифрирати и унети податке преко унапред припремљених компјутерских апликација у базу РЗС ради даље контроле и обраде података. Шифрирање активности обављали су запослени у РЗС који су били инструктирани за шифрирање активности према усвојеном Кодексу шифара.

Објект 2 / Путања дневника из Истраживања о коришћењу времена, 2010.

Дневник који је коришћен у другом истраживању умногоме се разликовао у односу на дневник из 2010. године. Нови дневник имао је унапред исписане активности и члан домаћинства који је попуњавао дневник требало је да у одговарајућем реду оловком прецрта време током којег је обављао једну од 22 наведене активности.

Објект 3 / Дневник Сезонског истраживања о коришћењу времена, 2015.

Молимо вас да упишете одговарајућу шифру за место или превозно средство:

код куће	1	на неком другом месту	2	у јавном превозу	3	у приватном превозу	4	у јавном превозу	5
пешком	3	колима	4	у јавном превозу	5	у приватном превозу	6	у јавном превозу	7
бициклом	6	друго превозно средство	7						

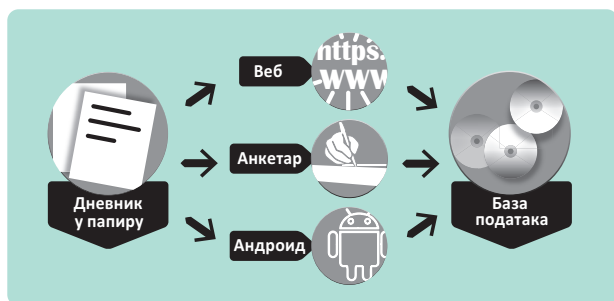
Група активности		Назив активности	4:00	5:00	6:00	7:00
Лична нега	1	Спавање				
	2	Умивање и облагање				
	3	Одмарање				
Једене, пићење	4	Једене, пићење (код куће или ван куће)				
	5	Кување, печење, припремање obroka				
	6	Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта				
	7	Прање веша, пеглање и шивење				
Кућни послови и друге кућне активности	8	Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћинством, бантованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом домаћинству				
	9	Путовање до и са посла				
	10	Друга путовања				
Посао	11	Рад на послу				
	12	Позајмљивање активности				
Образовање и курсеви	13	Учење, студирање, похађање курсева и слично				
	14	Брига о сопственој малолетној деци				
Брига о деци и одраслима	15	Брига о другим лицима				
	16	Куповина и услуге				
Слободно време	17	ТВ, радио				
	18	Друштвени живот, дружење с породицом и пријатељима, забава и култура, телефонирање				
	19	Читање				
	20	Хобији, игре (укључујући и коришћење компјутера)				
Друге активности	21	Спорт, вежба, шетња				
	22	Друга активност која није на листи				

Упишите активност: _____

На врху дневника био је простор предвиђен за обележавање места или превозног средства које је коришћено за време обављања сваке појединачне активности. Оно што је битно напоменути је чињеница да се у овај дневник није могла бележити паралелна активност, као и присуство неког другог лица током обављања активности.

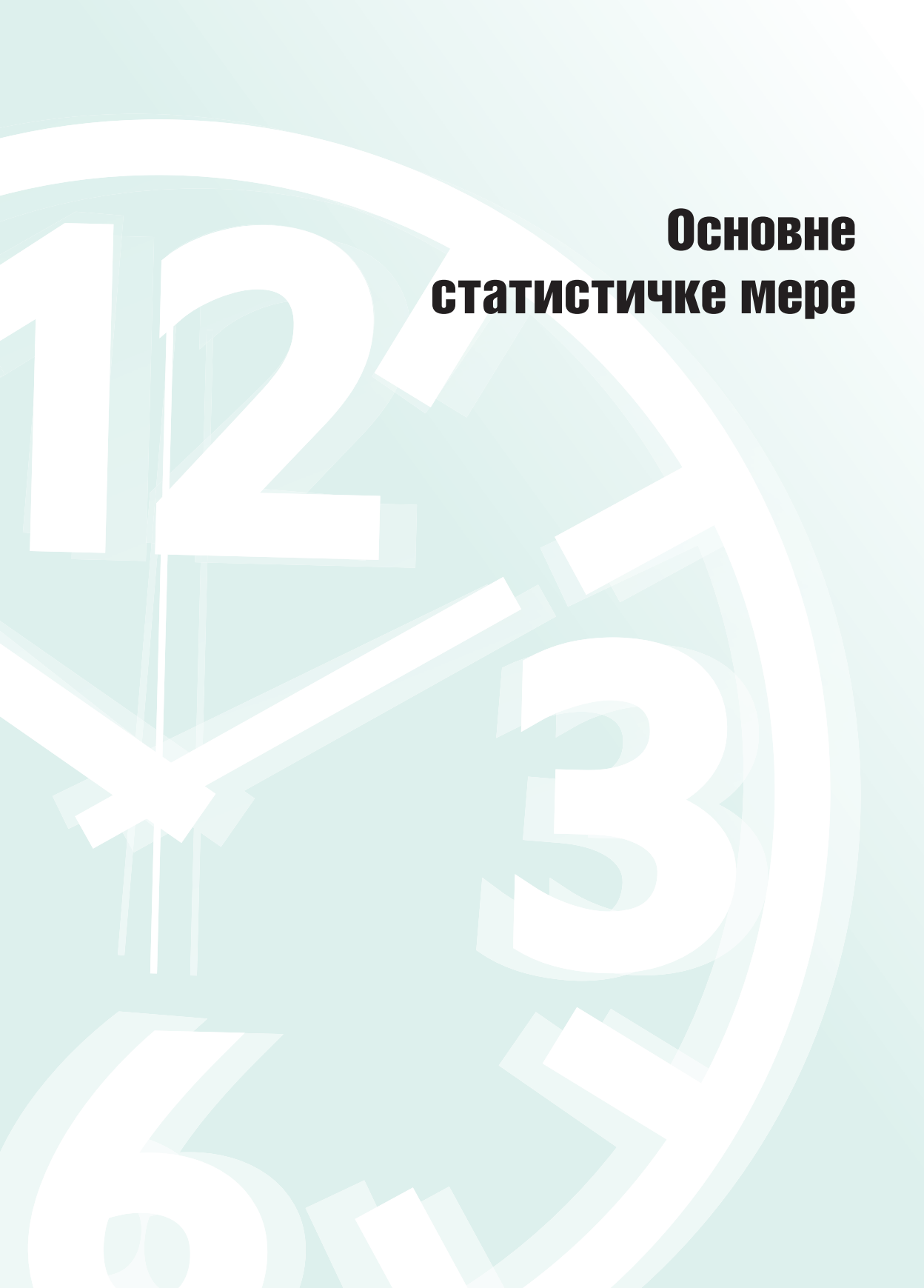
Дневник са активностима чланови домаћинства су могли попунити на три начина. Први начин је био да се попуни добијени дневник у папиру. Преузети попуњени дневник из домаћинства анкетар је потом уносио преко веб-апликације у базу података РЗС-а. Други начин је био унос дневних активности у дневник преко веб-апликације на персоналном рачунару, а трећи начин је био унос активности преко андроид апликације на мобилном телефону.

Објекат 4 / Путања дневника из Сезонског истраживања о коришћењу времена, 2015.

Овакав начин рада знатно је убрзао процес спровођења истраживања, а нарочито унос података. Тако је анкетар, током анкетања на терену, уносио податке за домаћинство и лица, потом по преузимању дневника на папиру, уносио је и податке из дневника. Овог пута није било потребно спроводити фазу шифрирања активности, што је смањило и потребно време, и трошкове рада, а смањена је могућност грешки при шифрирању активности.

Сезонско истраживање о коришћењу времена је прво од свих истраживања РЗС-а које се спроводи међу домаћинствима за које је био омогућен унос и пренос података преко електронских уређаја, односно компјутера и мобилног телефона.

Основне статистичке мере

У овој публикацији користићемо три основне мере истраживања које је потребно пажљиво тумачити. Наиме, прва мера односи се на просечно време свих анкетираних лица, друга на проценат лица која су обављала одређену активност, док се трећа мера односи на просечно време лица која су обављала одређену активност.

- 1. Просечно време проведено у одређеној активности** односи се на сва анкетирана лица. Рачуна се тако што се укупно време проведено у одређеној активности подели бројем анкетираних лица.
- 2. Учешће становништва у обављању активности** представља проценат анкетираних лица која су провела време обављајући одређену активност током дана. Рачуна се тако што се број лица која су обављала ту активност подели са бројем анкетираних лица.
- 3. Просечно време оних који су обављали активност** односи се само на лица која су обављала ту активност. Рачуна се тако што се укупно време проведено у одређеној активности подели са бројем лица која су ту активност и обављала.

Све мере могу се израчунати за велики број различитих група становништва на основу информација које су прикупљене из упитника за домаћинство и индивидуалног упитника, односно из упитника за лице.

На примеру плаћеног посла жена показаћемо како се рачуна просечно време. Сабира се трајање свих епизода плаћеног посла за све дневнике које су попуниле жене. Тако ће жене које обављају плаћени посао имати одређени број сати плаћеног рада, док га жене које га не обављају, неће ни имати. Укупно време свих жена које су провеле у плаћеном послу дели се са укупним бројем дневника жена, без обзира на то да ли су обављале активности плаћеног посла или не. Различите расподеле активности могу довести до истих вредности.

Узмимо, на пример, плаћени посао у трајању од четири сата дневно. Ако све жене раде четири сата дневно, ова мера ће износити четири сата. Али резултат ће бити исти и ако половина жена ради осам сати, а друга половина не ради уопште.

Информације о расподели међу групом налазе се у учешћу које показује проценат лица која обављају неку активност. То значи да ако је учешће 100%, онда сви обављају неки плаћени посао, а ако је 50%, онда половина њих учествује у плаћеном послу. Ако две групе становништва имају исто просечно време, али се учешћа разликују, то значи да су лица која су припадала групи са нижим учешћем у просеку радила дуже.

Тако долазимо и до треће мере, тј. просечног времена оних лица која су обављала активност. То је просечно време које се односи само на лица која су активност и обављала.

Као што се види у табели А, просечно време (прва мера) и просечно време лица која су обављала активност (трећа мера) исти су за активност спавање јер су сви уписали ту активност. То показује друга мера која износи 100%.

Табела А / Приказ података према основним мерама истраживања, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2015.

Мера	Спавање		Плаћени посао	
	жене	мушкарци	жене	мушкарци
Просечно време				
(Укупно време проведено у одређеној активности / број свих анкетираних лица)	08:24	08:17	02:04	03:46
Учешће становништва у обављању активности				
(Број лица која су обављала одређену активност / број свих анкетираних лица)	100	100	31	50
Просечно време оних који су обављали активности				
(Укупно време проведено у одређеној активности / број лица која су је обављала)	08:24	08:17	06:47	07:36

Тумачење података

Како смо проводили време 2010. године, а како 2015?

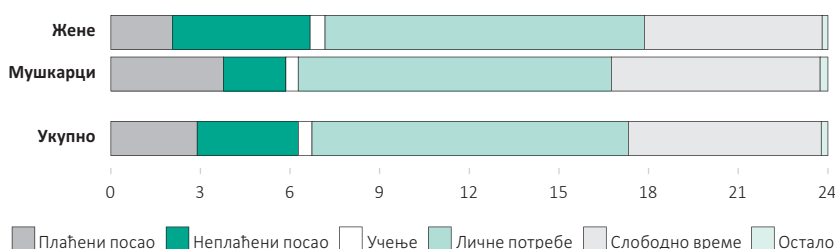
Свака особа користи своје време на себи јединствен начин. Постоји много фактора који утичу на то како ћемо организовати и провести свој дан. Не можемо очекивати да ће дан запосленог лица бити исти као и незапосленог лица, или да ће млада особа провести дан на исти начин као и лице старије доби.

Собзиром на то да је ово друго по реду истраживање о коришћењу времена, нови подаци нам могу дати информације о томе да ли је дошло до неких промена у свакодневном животу становника Србије у последњих пет година, односно да ли се и у ком смеру променио свакодневни живот жена и мушкараца.

Технолошки развој и промене у животном стандарду и стилу живота, такође, утицали су на то које активности обављамо током дана, на који начин и колико дуго. Интернет, имејл, Фејсбук или Твитер данас су, донекле, заменили комуникацију коју смо раније обављали лично или телефоном.

Графикон 1 показује колико времена, у просеку, становништво Републике Србије старости 15 и више година, користи у наведеним активностима у току једног просечног дана.

Графикон 1 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима)

Активности можемо поделити на три области: активности личних потреба, активности рада (рад који обухвата плаћени и неплаћени посао, као и учење), и активности слободног времена.

Највећи део дана проведе се у личним потребама, односно мало више од 10 и по сати. Ова категорија обухвата основне и неопходне активности, као што су спавање и јело, купање, облачење и друге личне активности.

Што се тиче рада, који траје скоро седам сати, непуна три сата се проведе на плаћеном раду, три и по сата на неплаћеном раду, а мало мање од пола сата у учењу.

Под плаћеним послом подразумева се време проведено на главном и споредном послу, пауза за ручак и путовање до посла и са посла, као и друге активности које се односе на посао. Под неплаћеним активностима, подразумевају се послови који се обављају у кући, односно то су неплаћени послови у домаћинству, као што су кување, чишћење и спремање куће, прање и пеглање веша, поправке у домаћинству, брига о деци и одраслима, путовања у вези са неплаћеним пословима и друго. Учење укључује време проведено у настави у школи или на факултету, у раду домаћих задатака, учењу за време слободног времена, путовању и остале активности у вези са учењем.

У активностима које се односе на слободно време проводимо скоро четвртину дана, односно шест и по сати. То је време проведено у дружењу са породицом или пријатељима, у забави, култури или спорту, гледању ТВ програма, одмарању или ленчарењу, у читању књига или новина или раду или игри на компјутеру, као и време проведено у сличним активностима и путовању у вези са овим активностима.

На графикону су, осим набројаних активности, подаци представљени и по полу испитаника. Тако, што се тиче личних потреба, жене у просеку дуже времена проводе у овој активности од мушкараца — скоро 15 минута дуже.

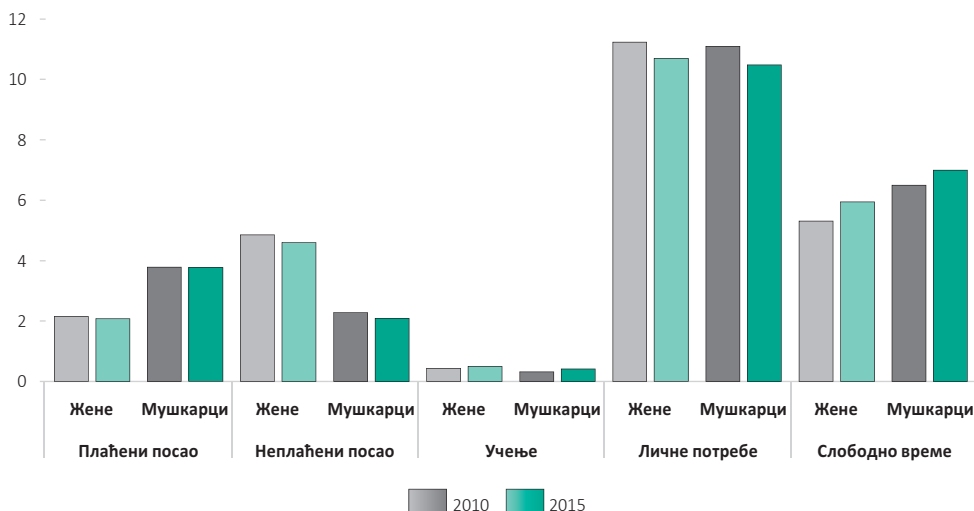
Када говоримо само о плаћеном послу, мушкарци су у просеку скоро дупло дуже ангажовани од жена на тим пословима, односно три сата и 44 минута, а жене два сата и четири минута. Потпуно је друга слика када говоримо о неплаћеном послу јер жене двоструко дуже раде у кући од мушкараца — четири сата и 36 минута, према два сата и пет минута.

Али, када посматрамо укупан посао као збир плаћеног и неплаћеног посла, жене у просеку дневно раде један сат дуже од мушкараца. Наиме, жене у просеку проводе скоро седам сати, а мушкарци мало мање од шест сати у некој врсти рада. Што се тиче активности које се односе на учење, и жене и мушкарци проводе у просеку непуних пола сата у учењу.

Мушкарци, у просеку, имају и више слободног времена него жене. Тако жене у активностима слободног времена проводе скоро шест сати, а мушкарци један сат дуже.

Ако упоредимо податке из 2010. и 2015. године — графикон 2, види се да је за ових пет година дошло до промена у расподели времена током дана на ових пет активности и код жена и код мушкараца.

Графикон 2 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2010. и 2015. (у сатима)

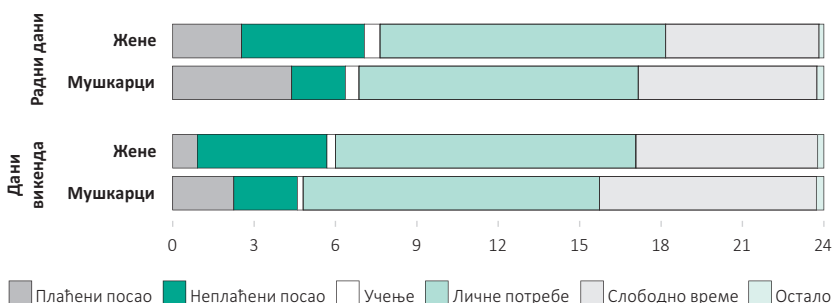
Интересантно је да се и код жена и код мушкараца време проведено на плаћеном послу одржало скоро на истом нивоу као пре пет година. Али, у просеку, неплаћени рад благо је смањен код оба пола. Тако, мање времена се проводило у активностима тзв. кућних послова у односу на период од пре пет година, и то жене 15 минута, а мушкарци 11 минута краће.

Највеће промене су код активности које се односе на личне потребе и на слободно време. И жене и мушкарци су у 2015. години, у просеку, преко 30 минута краће времена проводили у активностима личних потреба, као што су спавање, конзумирање хране, лична хигијена итд., него пет година раније. Разлика у времену „надокнађена” је у корист активности које се односе на слободно време. Што се тиче тзв. осталих активности, разлике између 2010. и 2015. у проведеном времену су занемарљиве.

Шта и колико радимо радним данима и викендом?

За већину становништва, расподела времена радним данима другачија је у односу на дане викенда. Радним данима идемо на посао, у школу, одлазимо на преглед код лекара, или имамо неке друге обавезе, и то свакако утиче на расподелу времена на одређене активности током дана.

Графикон 3 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани и дани викенда, Република Србија, 2015. (у сатима)

Графикон 3 показује да мушкарци на плаћеним пословима, како радним данима тако и викендом, скоро дупло дуже раде него жене. Али, с обзиром на то да преко недеље дуже обављају плаћене послове, мушкарци викендом дуже обављају неплаћене послове, и то, у просеку, 23 минута дуже него радним данима. На другој страни, као што се и очекивало, жене раде дуже на неплаћеним пословима од мушкараца, и то и радним данима и викендом. Такође, жене 15 минута дуже обављају неплаћене послове викендом него радним данима.

У активностима личних потреба, оба пола више времена проводе у овим „пословима” у дане викенда него радним данима, и то у просеку пола сата дуже.

Што се тиче слободних активности, жене викендом један сат више времена посвете слободним активностима него током недеље, док мушкарци одвоје и сат и по више времена.

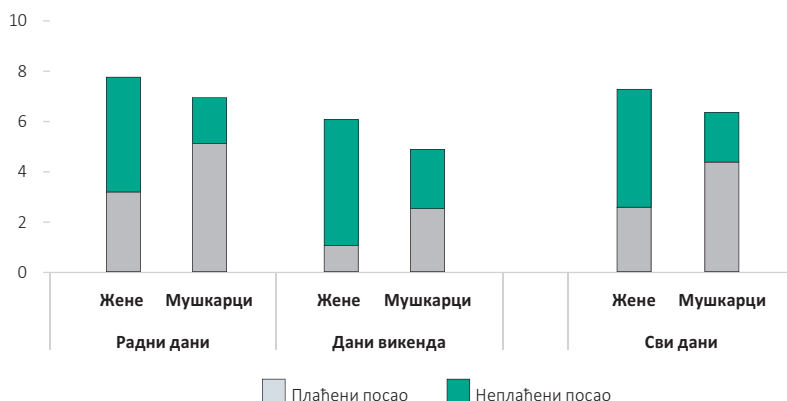
Укупан рад

Већина становништва сваки дан обавља неке активности које се могу класификовати као продуктиван рад јер се и активности које се обављају у кући, као што су кување, чишћење, прање судова и сл., могу категорисати као врста продуктивног рада. За потребе ове анализе спојићемо плаћени и неплаћени посао, и назваћемо га укупан рад.

На графикону 4 приказани су подаци о томе колико жене и мушкарци старости 15–64 године (радно активна лица) проведу сати у укупном послу. Укупан рад је подељен на плаћени и неплаћени, а подаци су приказани и према томе да ли су у питању радни дани, дани викенда или се анализирају сви дани укупно.

Истраживање је, по други пут, потврдило стереотипе који важе на овим просторима. Без обзира на то да ли су запослене или не, жене двоструко дуже раде у кући него мушкарци јер упола мање времена и проводе на плаћеним пословима.

Графикон 4 / Просечно време проведено у укупном послу, становништво старости 15–64 године, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима)

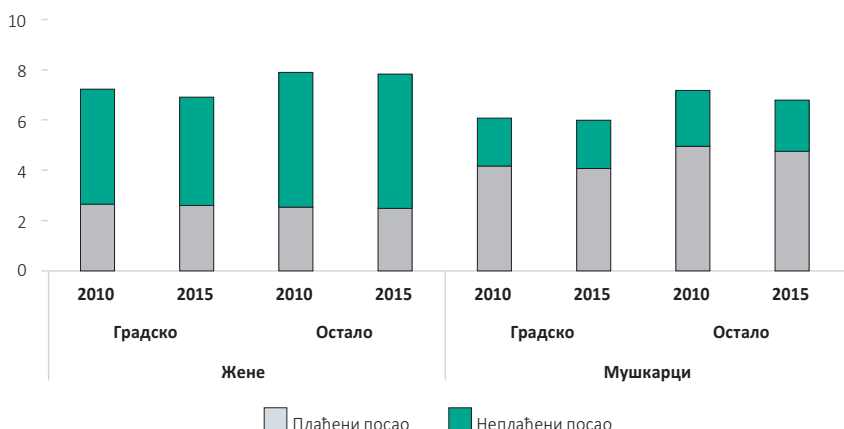
Жене радним данима највише времена проведу у некој врсти посла, било да се ради о плаћеном или неплаћеном послу. Тако жене, у просеку, проведу скоро осам сати радећи, и то више у неплаћеним активностима (скоро 60%), него у плаћеним. Мушкарци радним данима проведу скоро седам сати у раду, с тим што је скоро три четвртине у плаћеним пословима.

И викендом жене дуже раде од мушкараца, и то за више од једног сата — шест сати, наспрам пет сати. Али више од четири петине женског посла чине тзв. кућни, неплаћени послови (83%), док код мушкараца они чине мало мање од половине (48%).

Када се посматрају сви дани, жене у просеку раде скоро сат дуже од мушкараца, с тим што скоро две трећине времена даме проведу у неплаћеним пословима (65%), а мушкарци у плаћеним (69%).

Графикон 5 садржи податке о времену проведеном у укупном послу, и то према полу и типу насеља. Подаци указују на то да се током пет година време у укупном послу смањило највише код мушкараца из осталих насеља (преко 22 минута). Мало више од половине овог времена чини време у плаћеним пословима. На другој страни, код жена из градских насеља се смањило време у укупном послу за скоро 20 минута, с тиме што већину тог времена чине неплаћене активности.

Графикон 5 / Просечно време проведено у укупном послу, становништво старости 15–64 године, према типу насеља и полу; сви дани, Република Србија, 2010. и 2015. (у сатима)

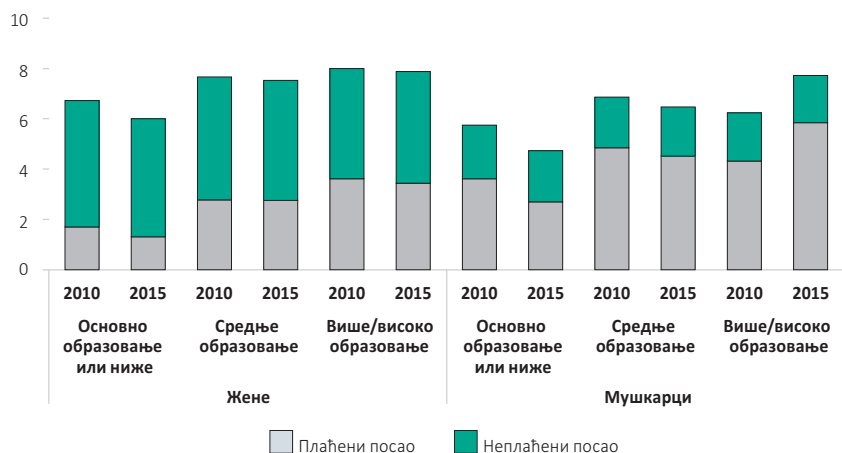

Најниже разлике у укупном послу за пет година забележене су код жена из осталих насеља, као и код мушкараца из градских насеља.

На графикону 6 приказано је како на укупан посао, односно плаћене и неплаћене активности утиче степен образовања и пол испитаника.

Када се гледају подаци за жене, све категорије образовања за пет година су забележиле нешто ниже време проведено у укупном послу. Највећи пад имају жене са најмањим степеном образовања (44 минута мање проводе у укупном послу него 2010. године), уз нешто већи пад у плаћеним у односу на неплаћене активности. Жене са средњом школском спремом задржале су скоро исто време у плаћеним пословима, а забележено је смањење времена проведеног у неплаћеним активностима (девет минута). Жене са највишим образовањем, током пет година, забележиле су смањење времена у плаћеним пословима (10 минута), али су и једина категорија жена која је забележила благо повећање неплаћеног посла.

Графикон 6 / Просечно време проведено у укупном послу, становништво старости 15–64 године, према највишем степену образовања и полу; сви дани, Република Србија, 2010. и 2015. (у сатима)

Што се тиче мушкараца са основним или нижим образовањем, за пет година је дошло до смањења укупног посла за цео сат, с тиме што се велика већина односи на плаћене активности (55 минута мање него 2010. године). Најмање разлике су евидентиране код мушкараца са средњом стручном спремом (23 минута), с тиме што се 20 минута односи на плаћени рад.

Једина категорија која је забележила повећање времена у укупном послу су мушкарци са вишим и високим образовањем, јер су они у 2015. години имали 93 минута више у плаћеним активностима него 2010. године. Припадници ове категорије су зато нешто мање радили на неплаћеним пословима.

У табели 1 налазе се подаци који се односе на три основне мере из Истраживања о коришћењу времена. Ако упоредимо податке за плаћени и неплаћени посао из 2010. и 2015. године — табела 1, види се да је за ових пет година дошло до малих промена и код жена и код мушкараца у коришћењу времена у активностима плаћеног и неплаћеног посла.

Подаци указују на то да су жене током 2015. године, у просеку, провеле укупно седам сати и 14 минута у укупном послу, тј. на плаћеним и неплаћеним пословима, а мушкарци шест сати и 15 минута. Када упоредимо са подацима из 2010. године, у просеку 13 минута мање радимо него пре пет година, и то важи за оба пола. Али ни та расподела „мањка” посла није иста када је у питању врста рада — жене су 2015. године мање радиле на неплаћеним пословима (10 минута мање), а мушкарци на плаћеним (девет минута), него пре пет година.

Табела 1 / Просечно време, учешће становништва у обављању активности и просечно време оних који су обављали активности, становништво старости 15–64 године, према полу, сви дани, Република Србија, 2010. и 2015.

		Просечно време		Учешће становништва у обављању активности		Просечно време оних који су обављали активности	
		2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010	2015, у %	разлика у %, 2015–2010	2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010
Жене	Плаћени посао	02:33	–3	35	–1	07:14	1
	Неплаћени посао	04:41	–10	90	–5	05:13	6
Мушкарци	Плаћени посао	04:21	–9	55	1	07:56	–22
	Неплаћени посао	01:58	–4	68	–7	02:55	11

Када се посматрају подаци о учешћу лица женског и мушког пола у овим активностима, проценат је нешто мањи него 2010. године, с тиме што треба истаћи да 7% мушкараца мање ради у неплаћеним пословима него у истраживању које је спроведено пре пет година.

Просечно време жена које су обављале активности укупног рада је више од пола дана — 12 сати и 27 минута. Мушкарци су у укупном раду провели сат и по мање — непуних 11 сати. Подаци показују да жене незнатно више раде и на плаћеним и на неплаћеним пословима него пре пет година. Али мушкарци раде 22 минута краће на плаћеним пословима, а 11 минута дуже на неплаћеним.

Кућни послови — неплаћени рад

Без обзира на то да ли су запослене или не, већину послова у кући обављају жене. Тако, за оне које раде и на плаћеним пословима током дана, неплаћени послови у кући постају њихова друга смена. Графикон 7 приказује просечно време које се проводи у неплаћеним активностима. У неплаћеним пословима у кући учествују оба пола и на графикону 7 је приказано просечно време у активностима неплаћеног рада на другом нивоу активности Кодекса шифара.

Графикон 7 / Просечно време проведено у неплаћеним активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у минутима)

У неплаћеним пословима, припаднице женског пола у просеку проведу скоро четири и по сата дневно, а мушкарци мало више од два сата. То значи да жене двоструко дуже времена проводе на кућним, неплаћеним пословима него мушкарци.

Жене највише времена проводе у активностима као што су кување или печење, или припремање оброка — скоро сат и по, док се мушкарци, у просеку, овим баве само 10 минута. Следеће су активности у вези са одржавањем домаћинства, чишћење и спремање стана или дворишта, и у тим активностима жене проведу више од једног сата, а мушкарци само четврт сата.

Што се тиче бриге о сопственој малолетној деци, жене у просеку проведу дупло више времена него мушкарци — 38, наспрам 17 минута. На прање и пеглање веша жене у просеку потроше

пола сата, док се мушкарци и не баве овим активностима (у просеку — 1 минут!). Када је у питању брига о другим лицима, и ту су жене „вредније” — 20 минута, наспрам седам.

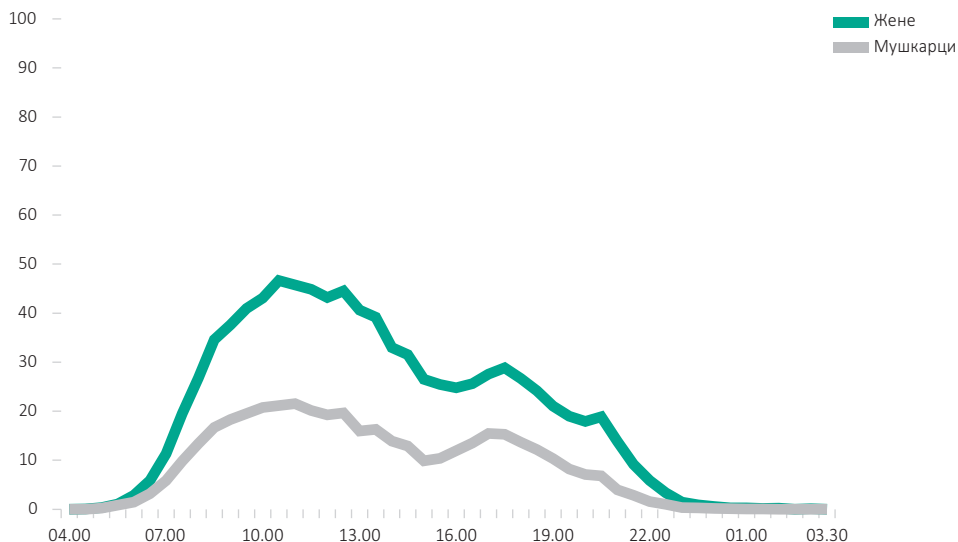
Једино у активностима које се односе на куповину и услуге припадници оба пола проводе приближно исто времена: мало више од 20 минута (жене 23 минута, мушкарци 21).

Мушкарци од жена једино више раде у неплаћеним активностима које се односе на поправке, реновирање стана односно куће, баштованство, бригу о кућним љубимцима и на тим пословима у просеку проведу један школски час, а жене 14 минута.

На графикону 8 приказано је учешће неплаћеног посла по полу и временски распоред активности током дана. Све време и током дана, и током ноћи, учешће жена у неплаћеним активностима знатно је веће него мушкараца.

На овом графикону се виде родне разлике у неплаћеним активностима. Наиме, између 10.00 и 12.30 h скоро свака друга жена обавља неку од неплаћених активности и то представља највеће учешће жена, јер током дана и ноћи учешће жена варира. У исто ово време, и мушкарци су остварили своју највећу заступљеност — мало више од петине анкетираних мушкараца уписало је да су обављали неплаћене активности.

Графикон 8 / Неплаћени посао, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у %)

Тако је у овом периоду и највећа разлика у учешћу међу половима — око 25% жена више него мушкараца обавља неплаћене, кућне послове. У поподневним, вечерњим и ноћним сатима жене и даље доминирају у неплаћеним пословима. Интересантно је да су и жене и мушкарци „правили” паузу у неплаћеним активностима од 03.00 до 04.00 h, с тиме што су мушкарци овим пословима прекидали да се баве нешто раније — још око 02.00 h.

Ако упоредимо податке из 2010. и 2015. године — табела 2, видимо да је за ових пет година дошло до извесних промена. Наиме, сада жене у просеку мање времена проводе у активностима које се односе на тзв. кућне послове, и то око 15 минута мање у односу на 2010. годину. Али, мушкарци су забележили пораст временаведеног у кућним пословима и 2015. године износи 11 минута више него пре пет година. Поређењем одговора на питање о статусу лица према сопственој изјави из 2010. и 2015. године добијени су подаци да је за пет година учешће мушкараца који нису запослени порасло за скоро 8%. Када се посматра учешће лица женског и мушког пола у овим активностима, и тај проценат је нешто мањи код жена и износи 5%. На другој страни, 7% мушкараца се више ангажовало на овим пословима него 2010. године. Интересантно је да се просечно време оних који су и обављали неплаћене послове није променило последњих пет година. Жене и по најновијим подацима, у просеку, и даље проводе нешто више од пет сати на неплаћеним активностима, а мушкарци скоро три сата.

Табела 2 / Просечно време, учешће становништва у обављању активности неплаћеног посла и просечно време оних који су их обављали, становништво старости 15 и више година, према полу, сви дани, Република Србија, 2010. и 2015.

		Просечно време		Учешће становништва у обављању активности		Просечно време оних који су обављали активности	
		2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010	2015, у %	разлика у %, 2015–2010	2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010
Неплаћени посао — укупно	Жене	04:36	–15	90	–5	05:07	0
	Мушкарци	02:05	11	70	7	02:58	–1
Кување, печење, припремање оброка	Жене	01:25	–45	78	–10	01:49	–39
	Мушкарци	00:10	10	20	14	00:51	10
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	Жене	01:03	12	70	–2	01:31	19
	Мушкарци	00:23	6	28	13	01:24	–12
Прање веша, пеглање и шивење	Жене	00:31	3	43	4	01:12	1
	Мушкарци	00:01	0	2	1	00:47	–8
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћинством, баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом домаћинству	Жене	00:14	–2	16	–3	01:29	3
	Мушкарци	00:45	–9	35	–6	02:08	–2
Брига о сопственој малолетној деци	Жене	00:37	14	18	0	03:30	73
	Мушкарци	00:16	–7	12	–1	02:24	–52
Брига о другим лицима	Жене	00:19	14	13	5	02:36	78
	Мушкарци	00:07	–4	6	–1	02:05	–43
Куповина и услуге	Жене	00:23	5	33	–12	01:08	30
	Мушкарци	00:20	–4	31	8	01:07	–23

Савремени начин живота утицао је на то да жене, у просеку, све мање времена проводе у кухињи. Тако, по подацима из 2015. године, жене су 45 минута мање времена проводиле у кувању и припремању оброка него 2010. године, док су се мушкарци овим активностима бавили 10 минута дуже него пре пет година. Подаци указују и то да је за 10% мање учешће жена у овим активностима, али да је за 14% веће учешће мушкараца. То се одразило и на разлику у минутима за оне који су и обављали ове послове.

Што се тиче чишћења и сређивања куће, и једни и други су забележили да су више времена проводили у овим активностима — жене 12 минута дуже, а мушкарци шест минута. Али, интересантно је да је 2% жена мање него 2010. године уписало да је обављало ове активности, а чак 13% мушкараца више.

Активности бриге о сопственој малолетној деци, у просеку, жене обављају 14 минута дуже него 2010. године, али зато мушкарци седам минута краће. Иако је учешће оних који обављају ове активности остало скоро исто, време оних жена које су и обављале ове активности је повећано за више од сат времена (73 минута), док су се овим активностима мушкарци бавили скоро сат времена мање него пре пет година.

Када су у питању активности бриге о другим лицима, ситуација је слична када су у питању све три мере, с тиме што код неких епизода ових активности постоји сумња да ли су у питању „неплаћени” послови.

Неплаћени послови у којима мушкарци једино доминирају у односу на женску популацију су активности поправки и реновирања у стану/кући. Из података се види да су се 2015. године нешто мање овим пословима бавили и жене и мушкарци (два, односно девет минута мање), као и да је нешто мањи и проценат оних који су обављали ове активности.

Личне потребе

Под личним потребама подразумевају се активности које сви обављамо свакога дана и то су спавање, узимање obroka, купање, облачење итд. У овим активностима, у просеку, проведемо скоро половину дана, односно између десет и једанаест сати.

Табела 3 / Просечно време, учешће становништва у обављању активности у вези са личним потребама и просечно време оних који су их обављали, становништво старости 15 и више година, према полу, сви дани, Република Србија, 2010. и 2015.

		Просечно време		Учешће становништва у обављању активности		Просечно време оних који су обављали активности	
		2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010	2015, у %	разлика у %, 2015–2010	2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010
Личне потребе – укупно	Жене	10:41	–32	100	0	10:41	–32
	Мушкарци	10:28	–37	100	0	10:28	–37
Спавање	Жене	08:24	2	100	0	08:24	2
	Мушкарци	08:17	–3	100	0	08:18	–2
Умивање и облачење	Жене	00:48	–7	98	1	00:49	–7
	Мушкарци	00:46	–6	98	1	00:47	–7
Једење и пијење	Жене	01:28	–27	99	–1	01:29	–26
	Мушкарци	01:24	–26	98	–1	01:25	–26

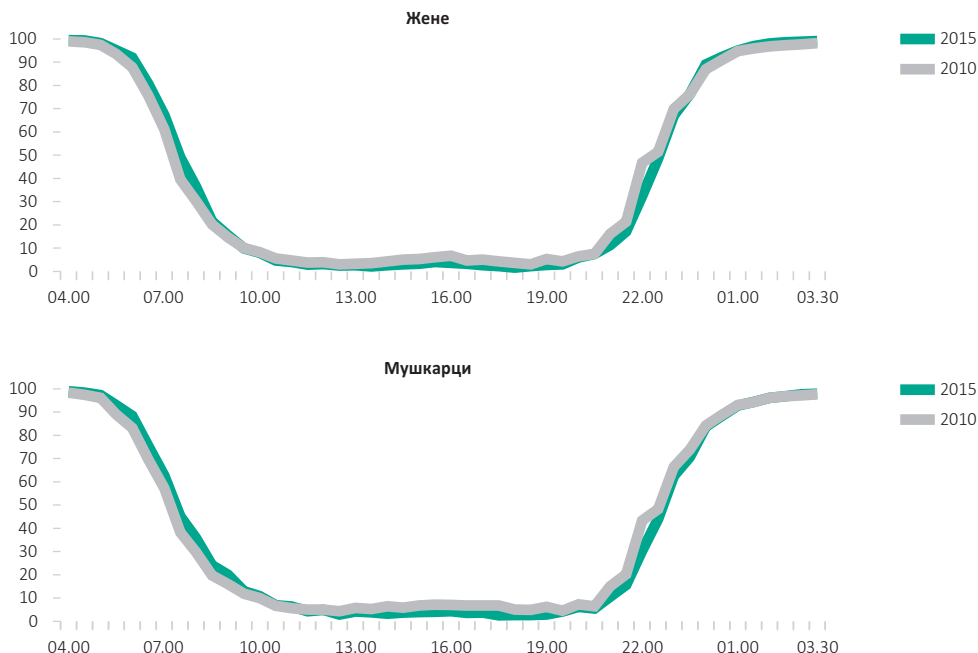
Из података у табели 3 види се да жене у просеку у активностима личних потреба проведу 10 сати и 41 минут, док мушкарци проведу 13 минута мање (10 сати и 28 минута). С обзиром на то да су сва анкетирана лица уписала ове активности, односно да је учешће становништва 100%, исто је и просечно време оних који су обављали ове активности. Али, интересантно је да је проведено време за око пола сата мање него у претходном истраживању (32 минута мање код жена, односно 37 минута мање код мушкараца).

Код активности спавања, код све три мере, нису забележене неке веће разлике у односу на 2010. годину. Када се погледају подаци за умивање и облачење, време проведено у овим активностима и за жене и за мушкарце је нешто мање него у 2010. години (седам минута за жене, односно шест минута за мушкарце). Али код треће активности личних потреба, односно једења и пијења, и жене и мушкарци су у просеку ове активности обављали скоро пола сата мање него 2010. године.

Код свих активности личних потреба, без обзира на ниво агрегирања, жене су проводиле мало више времена него мушкарци.

Колико је учешће жена и мушкараца старости 15 и више година који, у различито време, током 24 часа, спавају или воде бригу о личној хигијени, може се видети на графикону 9. Графикон садржи податке по полу, и то за 2010. и 2015. годину.

Графикон 9 / Спавање и лична нега, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2010. и 2015. (у %)

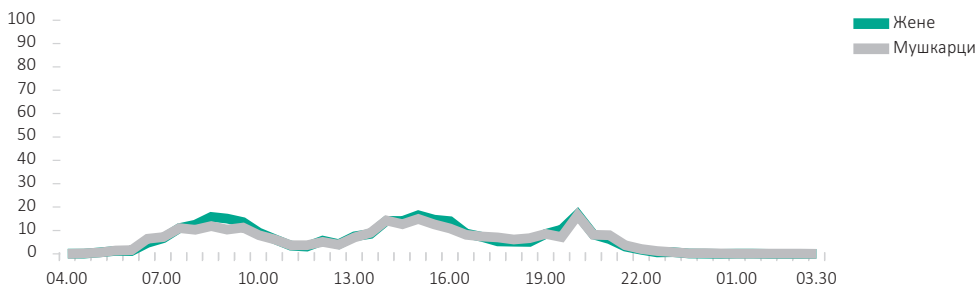
Око 04.00 h, највећи проценат и жена и мушкараца спава и износи 99,4% за жене, а 98,8% за мушкарце. У 06.00 h, 92% жена спава, а мушкараца нешто мање — 88%.

И сат касније, у 07.00 h две трећине жена још спава (67%), а мушкараца мало мање од две трећине (63%). Уобичајено време за буђење у Србији је између 07.30 и 08.00 h, када је више од половине лица оба пола будно. У 2010. години, време за устајање је било између 07.00 и 07.30 h, што значи да подаци показују да, у просеку, пола сата дуже спавамо ујутру у односу на 2010. годину. Интересантно је да се смањио и проценат лица која спавају поподне — мушкараца за око 4%, а жена око 2%.

Када је реч о вечерњем одласку на спавање, у 22.00 h спава 33% жена, а 31% мушкараца. У односу на 2010. годину, то је за 14% мање представника оба пола. Сат касније, у 23.00 h, скоро две трећине становништва оба пола спава — 67% жена, и 63% мушкараца, и тај проценат расте током ноћи, као што се и види на графикону.

Графикон 10 показује проценат становништва старости 15 и више година према полу, који једу или пију у различито време током дана и ноћи.

Графикон 10 / Конзумирање хране и пића, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у %)

На конзумирање хране и пића становници Републике Србије, у просеку, дневно потроше око сат и по и, с обзиром на то да уобичајено време за оброке у Србији скоро да не постоји, оброци се конзумирају током целог дана. Ипак, графикон показује благе скокове током дана.

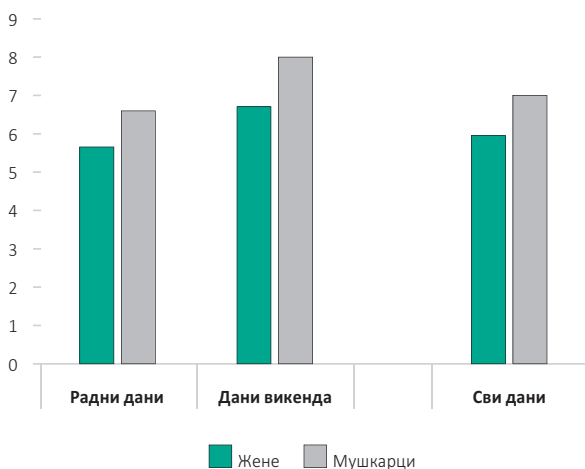
Што се тиче првог obroка, мушкарци, с обзиром на то да раније и устају, раније и крећу са првим оброком, али их жене унеколико премашују између 08.00 и 10.00 h.

Слична је ситуација и са другим оброком, ручком, када је нешто већи проценат жена у времену од 14.30 до 16.00 h, док је за трећи оброк већи проценат мушкараца током целе вечери, осим у једној временској тачки, у 19.30 h.

Слободно време

Активности слободног времена се односе на време када појединац има већи избор у погледу тога како ће га користити — да ли да тренира после посла, да гледа ТВ програм, да се дружи са породицом или пријатељима, или једноставно да се одмара.

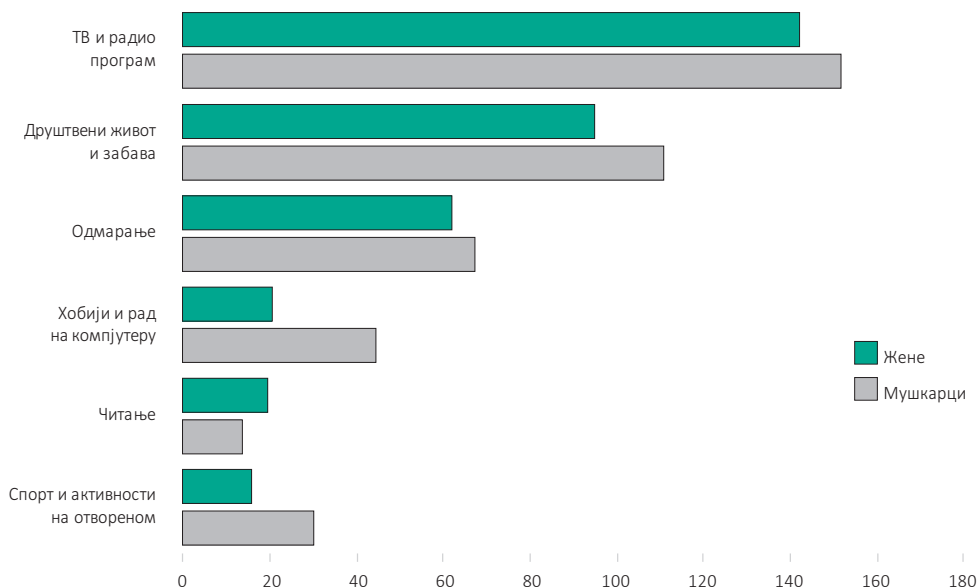
Графикон 11 / Просечно време проведено у слободним активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима)

Жене старости 15 и више година, у просеку, скоро шест сати дневно имају слободног времена, док мушкарци имају један сат више — седам сати. Када се посматра слободно време према типу дана, радним данима, односно од понедељка до петка, и данима викенда, жене опет имају мање слободног времена у односу на мушкарце. Радним данима разлика међу половима је један сат, док је викендом разлика још већа — један сат и 18 минута.

На графикону 12 приказане су појединачне активности слободног времена на другом нивоу активности Кодекса шифара и може се слободно рећи да становници Србије највећи део свог слободног времена проводе гледајући ТВ програм. Жене, у просеку, дневно гледају ТВ програм два сата и 22 минута, а мушкарци десет минута дуже од њих.

Графикон 12 / Просечно време проведено у слободним активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у минутима)

Следећа активност у којој се већи део слободног времена проведе јесте друштвени живот, дружење с породицом и пријатељима, с тиме што жене у овој активности проведу, у просеку, више од сат и по, а мушкарци скоро два сата (један сат и 51 минут).

У одмарању, и жене и мушкарци проведу мало више од једног сата, док на хобије и игре (укључујући и коришћење компјутера) мушкарци дупло више времена проводе у овим активностима него жене: 44 минута, према 20 минута. Мушкарци више времена проводе и у физичким активностима — пола сата, док се жене овим баве скоро дупло мање времена — 16 минута.

Једина слободна активност у којој жене проводе више времена него мушкарци је читање. Истраживањем из 2010. године добијени су подаци да су се мушкарци само два минута дуже од жена бавили активностима читања, док су, у 2015. години, жене, у просеку, шест минута дуже читале од мушкараца.

Подаци о просечном времену, учешћу становништва у обављању активности слободног времена и просечно време оних који су их обављали приказани су у табели 4.

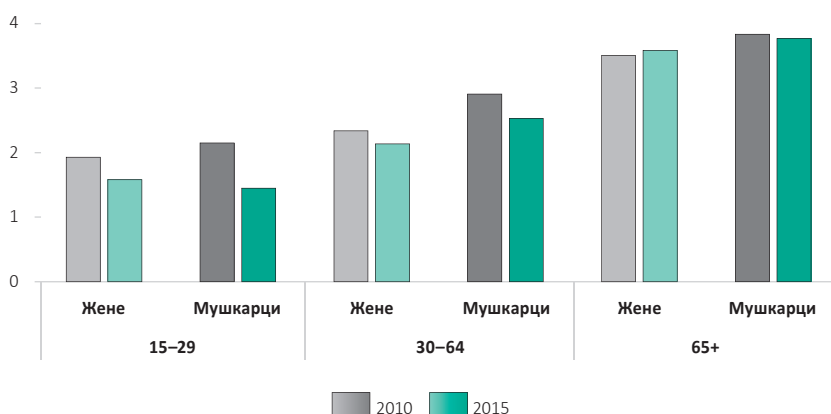
Табела 4 / Просечно време, учешће становништва у обављању активности слободног времена и просечно време оних који су их обављали, становништво старости 15 и више година, према полу; сви дани, Република Србија, 2010. и 2015.

		Просечно време		Учешће становништва у обављању активности		Просечно време оних који су обављали активности	
		2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010	2015, у %	разлика у %, 2015–2010	2015, у сатима	разлика у минутима, 2015–2010
Слободно време — укупно	Жене	05:56	38	99	0	06:02	39
	Мушкарци	06:59	30	100	–1	07:03	33
ТВ, радио	Жене	02:22	–8	91	–4	02:42	–2
	Мушкарци	02:32	–26	92	–5	02:54	–19
Друштвени живот, дружење с породицом и пријатељима, забава и култура, телефонирање	Жене	01:35	42	62	5	02:20	56
	Мушкарци	01:51	52	60	8	02:42	64
Одмарање	Жене	01:02	30	44	27	01:28	14
	Мушкарци	01:07	29	49	25	01:32	14
Хобији, игре (укључујући и коришћење компјутера)	Жене	00:20	7	16	6	01:35	9
	Мушкарци	00:44	19	23	12	02:04	16
Читање	Жене	00:19	4	23	1	01:20	14
	Мушкарци	00:14	–4	27	–9	01:16	11
Спорт, вежбе, шетња	Жене	00:16	–5	24	–4	01:21	–4
	Мушкарци	00:30	0	29	–1	01:48	5

Када упоредимо коришћење слободног времена у 2015. години са резултатима истраживања из 2010. године, подаци показују да и жене и мушкарци користе више слободног времена него пре пет година, и то жене 38 минута дуже, а мушкарци 30 минута. У просеку, нешто мање времена проводимо у гледању ТВ програма, и то жене за осам минута мање, а мушкарци 26 минута мање. Зато, више времена посвећујемо другим активностима слободног времена — скоро цео школски час се дуже проводи у друштвеном животу него пре пет година (42 минута дуже жене, односно 52 минута мушкарци), а у одмарању представници оба пола око пола сата дуже него пет година раније.

Графикон 13 садржи податке који се односе на гледање ТВ и слушање радио програма као најучесталије активности слободног времена. Као што се могло и очекивати, време проведено у овим активностима разликује се према старосним групама и на графикону се виде подаци за ове две активности приказани за три генерације — млади старости од 15 до 29 година, лица средње доби старости од 30 до 64 године и за лица старија од 65 година.

Графикон 13 / Просечно време проведено у гледању ТВ-а, становништво према старосним групама, према полу; сви дани, Република Србија, 2010. и 2015. (у сатима)

На графикону 13 види се да се и 2010. и 2015. године време проведено у гледању ТВ или слушању радио програма повећава са старашћу испитаника. Али, током ових пет година, време гледања ТВ и слушања радија повећано је само код жена старијих од 65 година. Код свих осталих старосних група бележи се смањење времена проведеног у овим активностима.

Највећи пад забележен је код младих, и то код мушкараца за 40 минута, а код девојака за 20 минута. Најмање смањење времена проведеног у гледању ТВ или слушању радио програма забележено је код старијих мушкараца — само четири минута мање него пре пет година.

A large, stylized clock face is visible in the background, rendered in a light teal color. The numbers 12, 3, 6, and 9 are prominent, along with the hands of the clock. The overall design is clean and modern.

Методолошке напомене

Општи приступ

Истраживање о коришћењу времена (ИКВ) и Сезонско истраживање о коришћењу времена (СИКВ) у потпуности су усаглашени са европским препорукама. Подаци за оба истраживања прикупљани су уз помоћ дневника за два случајно изабрана дана.

Становништво и план узорка

Циљна група истраживања о коришћењу времена у Републици Србији је и 2010. и 2015. године било становништво старо 15 и више година, које живи у домаћинствима. Лица која живе у институцијама нису била укључена у ова истраживања. Јединица узорка су били домаћинство и лица која су стара 15 и више година.

Величина узорка за анкету Истраживање о коришћењу времена 2010. износила је 2340 домаћинстава у 234 пописна круга. Величина узорка за СИКВ 2015. године износила је 1280 домаћинстава у 128 пописних кругова.

У оба истраживања примењен је двоетапни стратификовани узорак. Стратификација пописних кругова урађена је према типу насеља (градска и остала) и територији (Београд, централна Србија без Београда, и Војводина за ИКВ, односно за Београдски регион, Регион Војводине, Регион Шумадије и Западне Србије, и Регион Јужне и Источне Србије за СИКВ). У оквиру сваког стратума, пописни кругови су изабрани систематски са вероватноћом пропорционалном величини.

Инструменти истраживања из 2010. и 2015. године

Упитник за домаћинство — Упитник се односио на карактеристике домаћинства и на основне информације о члановима домаћинства. Формат упитника је био А4. Упитник за домаћинство за ИКВ имао је осам страна, а за СИКВ четири стране.

Индивидуални упитник за лице старо 15 и више година — Упитници су се односили на карактеристике лица. Формат упитника је био А4. Упитник за лице за ИКВ имао је осам страна, а за СИКВ четири стране.

Дневник — Временски дневник за ИКВ садржао је уводни текст, примере за попуњавање и дневник за попуњавање. Формат дневника за ИКВ био је А5 и имао је 32 стране. Формат дневника за СИКВ био је А4 и имао је 12 страна.

Избор дана за вођење дневника

Сваком домаћинству из оба узорка додељена је једна, на случајан начин изабрана комбинација дана: једног радног дана (понедељка–петка) и једног дана викенда (субота или недеља). У случају да лице из домаћинства није било у могућности да попуни дневник за одређени дан, у истраживању из 2010. године било је дозвољено одлагање највише до три недеље, али за исти дан у недељи. У истраживању из 2015. године, одлагање је могло да се обави за једну седмицу.

Узорци за ИКВ и СИКВ нису били самопондерисани. Да би се добили репрезентативни подаци за Републику Србију, израчунати су пондери за оба истраживања.

Распоред дана дневника по данима у седмици

	2010		2015	
	број	%	број	%
Радни дан	3421	50,0	1280	50,0
Понедељак	673	9,8	265	10,4
Уторак	647	9,5	229	8,9
Среда	696	10,2	260	10,2
Четвртак	666	9,7	258	10,1
Петак	739	10,8	268	10,5
Дан викенда	3416	50,0	1280	50,0
Субота	1665	24,4	624	24,4
Недеља	1751	25,6	656	25,6
Укупно	6837	100,0	2560	100,0

Теренски рад

Истраживање о коришћењу времена било је спроведено у периоду од 15. фебруара 2010. године до краја фебруара 2011. Сезонско истраживање о коришћењу времена се спроводило током четири репрезентативна месеца у 2015. години: фебруар, мај, август и новембар.

Републички завод за статистику је пре почетка сваког истраживања слао обавештење носиоцу домаћинства којим се најављује долазак анкетара. Неколико дана пре првог изабраног дана за попуњавање дневника, чланови домаћинства су анкетирани попуњавањем Упитника за домаћинство и Индивидуалног упитника за лице старо 15 и више година, с тиме што је 2010. године анкетар попуњавао папирне упитнике, а 2015. преко апликације на лаптоп рачунару.

Упитник за домаћинство је попуњаван са особом која је најбоље упозната са ситуацијом у домаћинству. Индивидуални упитник је попуњаван методом лице у лице. Члановима су остављана по два дневника које је требало да попуне за два унапред изабрана дана. Током спровођења СИКВ, било је омогућено да се дневник попуни преко веб или андроид апликације.

За ИКВ, укупно је анкетирано 1866 домаћинстава, односно 4495 лица старих 15 и више година. За СИКВ, укупно је анкетирано 860 домаћинстава, односно 2367 лица старих 15 и више година.

Шифре и шифрирање

У систему ИКВ шифара постоје три нивоа. Први ниво има 10 категорија активности, од 0 до 9. У оквиру сваке категорије активности првог нивоа постоји 1–9 категорија активности другог нивоа које дефинишу прве две цифре. У оквиру сваке категорије активности другог нивоа може да постоји 1–10 категорија активности трећег нивоа. Шифре које у свом називу садрже реч „остало” обухватају све активности које се не могу сврстати ни у једну од поменутих активности у оквиру датих категорија.

Пошто су испитаници у дневник ИКВ својим речима уписивали активности које су обављали током дана, било их је потребно шифрирати ради уноса и даље обраде података. На основу уписаног текста, вршило се шифрирање активности према Кодексу шифара, који је усаглашен са европским препорукама.

У дневницима није регистрован ниједан дневник са шифром 713 — Дописивање. У Кодекс шифара додате су три нове шифре: 022 — Пијење кафе, 023 — Пушење и 388 — Брига о детету коју пружају други чланови домаћинства, а нису његови родитељи, сестре и браћа.

У систему шифара СИКВ постоје два нивоа. Први ниво има 10 категорија група активности у које су сврстане 22 активности.

За СИКВ дневник, шифрирање није ни било предвиђено јер су испитаници прецртавали време током којег су обављали једну од 22 активности.

Шифре активности за ИКВ

Први ниво активности:		Други ниво активности:	
0	Брига о себи	01	Спавање
		02	Конзумирање хране и пића
		03	Остала лична нега
1	Запослење	11	Главни и други посао
		12	Активности везане за запослење
2	Учење	20	Неодређено учење
		21	Школа или факултет
		22	Учење у слободно време
3	Брига о домаћинству и породици	30	Неодређена брига о домаћинству и породици
		31	Бављење храном
		32	Одржавање домаћинства
		33	Прављење и брига о текстилу
		34	Баштованство и брига о кућним љубимцима
		35	Изградња и поправке
		36	Куповина и услуге
		37	Вођење домаћинства
		38	Брига о детету
		39	Помоћ одраслом члану домаћинства
4	Волонтерски рад и састанци	41	Рад за или преко неке организације
		42	Неформална помоћ другом домаћинству
		43	Састанци, религиозне, остале и неодређене друштвене активности
5	Друштвени живот и забава	51	Друштвени живот
		52	Забава и култура
		53	Одмарање и слободно време
6	Спортови и активности које се обављају напољу	61	Физичке вежбе
		62	Продуктивне вежбе
		63	Активности везане за спорт
7	Хобији и рад на компјутеру	71	Уметност и хобији
		72	Рад на компјутеру
		73	Игре
8	Масовни медији	81	Читање
		82	ТВ, видео и ДВД
		83	Радио и снимци
9	Путовања и неодређено коришћење времена	90–99	Путовања и неодређено коришћење времена

Шифре активности за СИКВ

Група активности	Шифра	Назив активности
Лична нега	1	Спавање
	2	Умивање и облачење
	3	Одмарање
Једење, пијење	4	Једење, пијење (код куће или ван куће)
Кућни послови и друге кућне активности	5	Кување, печење, припремање obroka
	6	Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта
	7	Прање веша, пеглање и шивење
Путовање	8	Поправка и реновирање куће, управљање и помоћ другом домаћинству, баштованство и брига о кућним љубимцима
	9	Путовање до и са посла
	10	Друга путовања
Посао	11	Рад на послу
	12	Пољопривредне активности
Образовање и курсеви	13	Учење, студирање, похађање курсева и слично
Брига о деци и одраслима	14	Брига о сопственој малолетној деци
	15	Брига о другим лицима
Куповина и услуге	16	Куповина и услуге
Слободно време	17	ТВ, радио
	18	Друштвени живот и забава
	19	Читање
	20	Хобији, игре (укључујући и коришћење компјутера)
	21	Спорт, вежбе, шетња
Друге активности	22	Друга активност која није на листи

Унос дневника

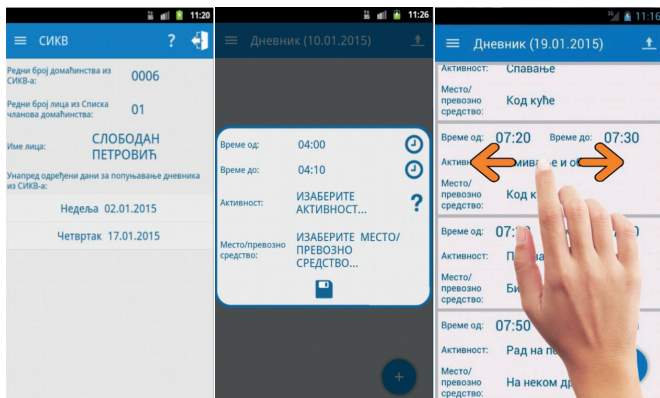
Унос дневника за ИКВ обављао се у централи РЗС-а, и то као фаза после шифрирања активности дневника. Унос су, као и шифрирање, обављали запослени у РЗС-у, и то sukcesивно, по доспећу пристиглих упитника и дневника са терена.

Унос дневника за СИКВ обављао се на три начина. Један је био унос дневника преко веб-апликације. Дневнике је анкетар преузео од чланова домаћинства који су лично попуњавали дневнике у папиру.

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://pod2.stat.gov.rs/sikv/Default.aspx>. The page header features the RZS logo and a banner for the 'SEZONSKO ISTRAŽIVANJE O KORIŠĆENJU VREMENA - ДНЕВНИК АКТИВНОСТИ'. Below the banner, the user is identified as 'КОРИСНИК: 000501 - СТАНОЈЕ ПЕТРОВИЋ'. A note states: 'Означите време почетка и краја активности: НАПОМЕНА: Дневник се попуњава од 4 сата ујутру.' Time selection fields are set to '04:00' for start and '04:10' for end. Below these are dropdown menus for 'АКТИВНОСТ', 'ГДЕ СТЕ ОБАВЉАЛИ АКТИВНОСТ', and 'ИЗАБЕРИТЕ МЕСТО/ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО'. A table titled 'УВЕШЉИ ИЗАБРАНУ АКТИВНОСТ' displays a list of activities with columns for 'ОП', 'ДО', 'АКТИВНОСТ', and 'МЕСТО/ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО'. The table contains several rows of data, including activities like 'Спавање', 'Универзитет и обилазак', 'Застаје, пијење (код куће или ван куће)', and 'Одржавање'. At the bottom, there is a button 'САЧУВАЈ ПОДАТКЕ'.

ОП	ДО	АКТИВНОСТ	МЕСТО/ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО
Измени	Обриши	04:00 10:10 1 - Спавати	1 - Код куће
Измени	Обриши	10:10 13:30 2 - Универзитет и обилазак	2 - Код куће
Измени	Обриши	13:30 17:00 4 - Застаје, пијење (код куће или ван куће)	1 - Код куће
Измени	Обриши	17:00 21:10 3 - Одржавање	3 - Код куће
Измени	Обриши	21:10 04:00 1 - Спавати	1 - Код куће

Други начин је био унос дневника од стране испитаника преко веб-апликације, а трећи унос дневника преко андроид апликације. При посети домаћинству, анкетар је остављао дневнике у папиру, и то по два примерка за сваког члана — један за радни дан, а други за дан викенда. Анкетар је, такође, давао и усмено упутство и остављао књижицу са упутством за попуњавање преко веб односно андроид апликације.

Обрада података

Апликација за унос података, и за ИКВ и за СИКВ, направљена је под *Blaise* софтвером. Софтвер SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) коришћен је за чишћење, обраду и анализу података и табелирање, као и за организацију података, смештај и безбедност. Софтвер SAS (*Statistical Analysis System*) коришћен је за прављење пондера и калибрацију података.

У обради података за ИКВ и СИКВ истраживање, формиране су стандардне и национално специфичне варијабле које су коришћене у синтаксама за прављење табела. План за табеларно приказивање података за оба истраживања развијен је у складу са европским препорукама и уз помоћ консултаната.

Упоредне карактеристике ИКВ и СИКВ

	ИКВ 2010	СИКВ 2015
Референтни период	15. фебруар 2010. – 28. фебруар 2011.	фебруар, мај, август и новембар 2015.
Прикупљање података	РАPI ¹⁾ и дневник у папиру	САPI ²⁾ и дневник (у папиру и преко веб и андроид апликације)
Узорак	2340	1280
Обухват	Лица старости 15 и више година	Лица старости 15 и више година
Тип дневника	Отворен дневник са фиксираним интервалима. Испитаник уписује активности сопственим речима.	Унапред исписане активности са фиксним интервалима.
Временски интервал	10-минутни интервал	10-минутни интервал
Самопопуњавање дневника	Да	Да
Остављање дневника	Да	Да
Паралелна активност	Да	Не
Место дешавања и превозно средство	Да	Да
Са ким се обавља активност	Да	Не
Коришћење компјутера	Да	Не
Број дана дневника	2 (један радни дан и један дан викенда)	2 (један радни дан и један дан викенда)
Шифрирање	Ручно шифрирање	Предшифриране активности
Број шифара	102	22
Просечна дужина анкетања — упитник за домаћинство	11 минута	4 минута
Просечна дужина анкетања — упитник за лице	6 минута	2 минута
План узорка	Попис становништва 2002. г.	Попис становништва 2011. г.
Подстицај	Да, 500 РСД (вредност око 5 €), ако је попуњен најмање један дневник по домаћинству	Не
Број подсећања	2	2
Просечан број епизода по дневнику (само главна активност)	27	9
Учешће укупног времена са регистрованим паралелним активностима	16%	Није примењиво
Број анкетираних домаћинстава / број домаћинстава у узорку	79,7%	68,7%
Број анкетираних лица / број лица у узорку	99,5%	99,6%

¹⁾ РАPI — (Paper And Pencil Interviewing) Анкетање уз помоћ папира и оловке. Подаци се током интервјуа уписују оловком на папирни упитник.

²⁾ САPI — (Computer Assisted Personal Interviewing) Анкетање уз помоћ компјутера. Подаци се директно уносе у компјутерски програм.

Упоредне шифре активности СИКВ и ИКВ

Група активности	Шифра	Активности СИКВ	Шифра	Активности ИКВ
Лична нега	1	Спавање	011	Спавање
			012	Болестан и везан за кревет
	2	Умивање и облачење	031	Умивање/прање и облачење
			039	Остала или неодређена лична нега
	3	Одмарање	531	Одмарање и слободно време
			023	Пушење
Једење, пијење	4	Једење, пијење (код куће или ван куће)	021	Исхрана
			022	Пијење кафе
Кућни послови и друге кућне активности	5	Кување, печење, припремање obroka	311	Припремање хране, печење и припремање зимнице
			312	Прање судова
	6	Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	321	Чишћење стамбеног објекта
			322	Чишћење дворишта и баште
			323	Снабдевање грејањем и водом
			324	Распоређивање робе и материјала у домаћинству
			329	Остале или неодређене активности у вези са одржавањем домаћинства
	7	Прање веша, пеглање и шивење	331	Прање веша
			332	Пеглање
			333	Ручни радови и израда одеће
			339	Остале или неодређене активности у вези са поправљањем и бригом о одећи и обући
	8	Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћинством, баштованство, бригаа о кућним љубимцима и помоћ другом домаћинству	300	Неодређена бригаа о домаћинству и породици
			341	Баштованство
			343	Брига о кућним љубимцима
			344	Вођење пса у шетњу
			349	Остале или неодређене активности у вези са баштованством и бригом о кућним љубимцима
			351	Изградња куће и реновирање
			352	Поправке на стамбеном објекту
			353	Прављење, поправљање и одржавање кућних добара
			354	Одржавање возила
			359	Остале или неодређене активности у вези са изградњом и поправком
			371	Вођење домаћинства
			421	Помоћ у вези са изградњом и поправкама
			422	Помоћ у плаћеном послу и пољопривредним активностима
			429	Остала или неодређена неформална помоћ другом домаћинству

Путовање	9	Путовање до и са посла	910	Путовање до и са посла
	10	Друга путовања	900	Остала или неодређена сврха путовања
			920	Путовање у вези са учењем/студирањем
			936	Путовање у вези са куповином и услугама
			938	Путовање у вези са бригом о детету/деци
			939	Путовање у вези са осталом бригом о домаћинству
			940	Путовање у вези са волонтерским радом и састанцима
			950	Путовање у вези са друштвеним животом
			960	Путовање у вези са осталим слободним активностима
			980	Путовање у вези са променом места/насеља
Посао	11	Рад на послу	111	Радно време на главном/другом послу (укључујући паузу за кафу и путовање на послу)
			121	Пауза за ручак
			129	Остале или неодређене активности у вези са запослењем
	12	Пољопривредне активности	342	Чување домаћих животиња и остале пољопривредне активности
			200	Неодређено учење
Образовање и курсеви	13	Учење, студирање, похађање курсева и слично	211	Часови и предавања
			212	Домаћи задаци
			221	Учење у слободно време
			381	Физичка брига и надгледање деце
Брига о деци и одраслима	14	Брига о сопственој малолетној деци	382	Подучавање детета
			383	Читање, играње и разговор са дететом
			384	Праћење детета
			388	Брига о детету коју пружају други чланови домаћинства, а нису његови родитељи, сестре и браћа
			389	Остале или неодређене активности у вези са бригом о детету/деци
			391	Физичка брига о несамосталном одраслом члану домаћинства
	15	Брига о другим лицима	392	Остала помоћ несамосталном одраслом члану домаћинства
			399	Помоћ самосталном одраслом члану домаћинства
			423	Брига о својој деци која живе у неком другом домаћинству
			424	Остала брига о детету као помоћ неком другом домаћинству
			425	Помоћ одраслој особи у неком другом домаћинству

Куповина и услуге	16	Куповина и услуге	361	Куповина
			362	Комерцијалне и административне услуге
			363	Личне услуге
			369	Остале или неодређене активности у вези са куповином и услугом
Слободно време	17	ТВ, радио	821	Гледање ТВ-а, видео или ДВД-а
			831	Слушање радија и снимака
	18	Друштвени живот и забава	511	Дружење са породицом
			512	Одласци у посету и примање посете
			513	Славља
			514	Телефонски разговор
			519	Остале или неодређене активности у вези са друштвеним животом
			521	Биоскоп
			522	Позориште и концерти
			523	Уметничке изложбе и музеји
			524	Библиотека
			525	Спортске манифестације
			529	Остале или неодређене активности у вези са забавом и културом
	19	Читање	811	Читање часописа
			812	Читање књига
			819	Остало или неодређено читање
	20	Хобији и рад на компјутеру	711	Уметност (визуелна, извођачка и литерарна)
			712	Колекционарство
			713	Дописивање
			719	Остале или неодређене активности у вези са хобијем
			721	Програмирање, инсталирање и поправка компјутера
			722	Добијање информација помоћу компјутера
			723	Комуникације преко интернета
			729	Остале или неодређене активности у вези са радом на компјутеру
			731	Соло игре и играње, коцкање
			732	Друштвене игре и играње
			733	Компјутерске игрице
			739	Остале или неодређене игре
	21	Спорт, вежбе, шетња	611	Шетање и планинарење
			612	Џогинг и трчање
			613	Вожња бицикла, скијање и клизање
			614	Игре са лоптом
			615	Гимнастика и фитнес
			616	Водени спортови
			619	Остали или неодређени спортови и активности које се обављају напољу
			621	Продуктивне вежбе
			631	Активности везане за спорт

Друге активности	22	Друга активност која није на листи	411	Рад за или преко неке организације
			431	Састанци
			432	Религиозне активности
			439	Остале или неодређене друштвене активности
			995	Попуњавање дневника о коришћењу времена
			998	Неодређено слободно време
			999	Остало неодређено коришћење времена

Додатак са табелама

Табела А1

Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

Табела А2

Учешће становништва у обављању активности, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у %)

Табела А3

Просечно време оних који су обављали активности, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

Табела А4

Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према старости и полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

Табела А5

Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према највишем степену образовања и полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

Табела А6

Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према статусу у запослености по сопственој изјави и полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

Табела А1 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

	Жене				Мушкарци				Укупно	
	радни дани	дани викенда	сви дани	радни дани	дани викенда	сви дани	радни дани	дани викенда	сви дани	сви дани
Плакени посао	02:32	00:55	02:04	04:23	02:14	03:46	03:25	01:33	02:53	
Путовање до и са посла	00:15	00:04	00:12	00:24	00:09	00:20	00:19	00:06	00:15	
Рад на послу	01:56	00:32	01:32	03:13	01:19	02:40	02:33	00:55	02:05	
Пољопривредне активности	00:20	00:18	00:19	00:45	00:46	00:45	00:32	00:31	00:32	
Неплаћени посао	04:31	04:46	04:36	01:58	02:21	02:05	03:18	03:36	03:23	
Кување, печење, припремање оброка	01:21	01:34	01:25	00:09	00:11	00:10	00:46	00:54	00:49	
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	01:02	01:08	01:03	00:22	00:27	00:23	00:42	00:48	00:44	
Прање веша, пеглање и шивење	00:31	00:30	00:31	00:01	00:01	00:01	00:16	00:16	00:16	
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћ., баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом дом.	00:14	00:14	00:14	00:43	00:49	00:45	00:28	00:31	00:29	
Брига о сопственој малолетној деци	00:37	00:38	00:37	00:15	00:20	00:16	00:27	00:29	00:27	
Брига о другим лицима	00:20	00:16	00:19	00:07	00:08	00:07	00:14	00:12	00:13	
Куповина и услуге	00:22	00:23	00:23	00:19	00:23	00:20	00:21	00:23	00:22	
Учење	00:34	00:18	00:29	00:29	00:12	00:24	00:32	00:15	00:27	
Учење, студирање, похађање курсева и слично	00:34	00:18	00:29	00:29	00:12	00:24	00:32	00:15	00:27	
Личне потребе	10:32	11:04	10:41	10:17	10:55	10:28	10:25	11:00	10:35	
Спавање	08:17	08:42	08:24	08:09	08:37	08:17	08:13	08:40	08:21	
Умивање и облачење	00:48	00:49	00:48	00:47	00:46	00:46	00:47	00:48	00:47	
Једење, пијење (код куће или ван куће)	01:26	01:32	01:28	01:21	01:32	01:24	01:23	01:32	01:26	
Слободно време	05:38	06:41	05:56	06:35	07:59	06:59	06:06	07:19	06:27	
Одмарање	01:01	01:05	01:02	01:06	01:08	01:07	01:03	01:07	01:04	
ТВ, радио	02:20	02:28	02:22	02:26	02:45	02:32	02:23	02:36	02:27	
Друштвени живот и забава	01:21	02:08	01:35	01:35	02:30	01:51	01:28	02:19	01:42	
Читање	00:20	00:18	00:19	00:13	00:14	00:14	00:17	00:16	00:17	
Хобији и рад на компјутеру	00:19	00:23	00:20	00:43	00:47	00:44	00:31	00:35	00:32	
Спорт, вежбе, шетња	00:15	00:16	00:16	00:29	00:33	00:30	00:22	00:24	00:22	
Остала путовања и активности	00:10	00:13	00:11	00:14	00:16	00:15	00:12	00:14	00:13	
Друга путовања	00:06	00:08	00:07	00:09	00:11	00:10	00:08	00:09	00:08	
Друга активност која није на листи	00:03	00:05	00:04	00:05	00:04	00:05	00:04	00:04	00:04	

Табела А2 / Учесће становништва у обављању активности, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у %)

	Жене				Мушкарци				Укупно	
	радни дани	дани викенда	сви дани	радни дани	дани викенда	сви дани	радни дани	дани викенда	сви дани	сви дани
Плаћени посао	36	17	31	55	36	50	45	26	40	40
Путовање до и са посла	25	7	20	38	17	32	31	12	26	26
Рад на послу	25	7	20	38	17	32	31	12	26	26
Пољопривредне активности	11	10	11	18	20	18	14	15	14	14
Неплаћени посао	89	91	90	68	76	70	79	84	80	80
Кување, печење, припремање оброка	76	81	78	19	20	20	49	52	50	50
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	69	71	70	26	32	28	48	52	49	49
Прање веша, пеглање и шивење	44	43	43	2	3	2	24	24	24	24
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћ., баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом дом.	17	16	16	33	40	35	25	27	25	25
Брига о сопственој малолетној деци	18	18	18	11	13	12	15	15	15	15
Брига о другим лицима	13	12	13	6	7	6	9	9	9	9
Куповина и услуге	33	34	33	30	33	31	32	34	32	32
Учење	9	8	8	8	7	8	9	7	8	8
Учење, студирање, похађање курсева и слично	9	8	8	8	7	8	9	7	8	8
Личне потребе	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Спавање	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Умивање и облачење	99	98	98	98	98	98	98	98	98	98
Једење, пијење (код куће или ван куће)	98	99	99	98	99	98	98	99	99	99
Слободно време	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99
Одмарање	71	71	71	74	72	73	72	72	72	72
ТВ, радио	88	87	88	88	86	87	88	86	87	87
Друштвени живот и забава	65	76	68	65	76	68	65	76	68	68
Читање	25	24	25	18	20	18	22	22	22	22
Хобији и рад на компјутеру	21	24	22	35	38	36	28	31	29	29
Спорт, вежбе, шетња	20	20	20	27	30	28	23	25	24	24
Остала путовања и активности	26	27	26	25	29	26	25	28	26	26
Друга путовања	23	24	24	22	27	24	23	26	24	24
Друга активност која није на листи	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4

Табела А3 / Просечно време оних који су обављали активности, становништво старости 15 и више година, према полу; радни дани, дани викенда и сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

	Жене				Мушкарци				Укупно	
	радни дани	дани викенда	сви дани	радни дани	дани викенда	сви дани	радни дани	дани викенда	сви дани	сви дани
Плаћени посао	07:05	05:15	06:47	07:58	06:13	07:36	07:36	05:53	07:17	
Путовање до и са посла	01:01	00:54	01:00	01:04	00:55	01:03	01:03	00:54	01:02	
Рад на послу	07:48	07:23	07:46	08:25	07:51	08:20	08:10	07:42	08:07	
Пољопривредне активности	03:06	02:56	03:04	04:15	03:51	04:08	03:48	03:31	03:43	
Неплаћени посао	05:05	05:13	05:07	02:55	03:05	02:58	04:11	04:17	04:13	
Кување, печење, припремање оброка	01:47	01:56	01:49	00:48	00:58	00:51	01:35	01:45	01:38	
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	01:29	01:36	01:31	01:24	01:26	01:24	01:28	01:33	01:29	
Прање веша, пеглање и шивење	01:13	01:11	01:12	00:52	00:37	00:47	01:12	01:09	01:11	
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћ., баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом дом.	01:27	01:34	01:29	02:10	02:03	02:08	01:55	01:54	01:55	
Брига о сопственој малолетној деци	03:28	03:35	03:30	02:17	02:40	02:24	03:02	03:13	03:05	
Брига о другим лицима	02:41	02:23	02:36	02:08	02:01	02:05	02:32	02:15	02:27	
Куповина и услуге	01:09	01:07	01:08	01:05	01:11	01:07	01:07	01:09	01:08	
Учење	06:25	04:07	05:50	05:52	02:57	05:09	06:09	03:35	05:31	
Учење, студирање, похађање курсева и слично	06:25	04:07	05:50	05:52	02:57	05:09	06:09	03:35	05:31	
Личне потребе	10:32	11:04	10:41	10:17	10:55	10:28	10:25	11:00	10:35	
Спавање	08:17	08:42	08:24	08:10	08:38	08:18	08:13	08:40	08:21	
Умивање и облачење	00:49	00:50	00:49	00:47	00:47	00:47	00:48	00:49	00:48	
Једење, пијење (код куће или ван куће)	01:28	01:33	01:29	01:22	01:33	01:25	01:25	01:33	01:27	
Слободно време	05:44	06:46	06:02	06:40	08:02	07:03	06:11	07:23	06:31	
Одмарање	01:26	01:31	01:28	01:30	01:35	01:32	01:28	01:33	01:30	
ТВ, радио	02:39	02:51	02:42	02:47	03:12	02:54	02:43	03:01	02:48	
Друштвени живот и забава	02:06	02:50	02:20	02:26	03:16	02:42	02:16	03:03	02:31	
Читање	01:20	01:20	01:20	01:17	01:12	01:16	01:19	01:16	01:18	
Хобији и рад на компјутеру	01:35	01:37	01:35	02:03	02:05	02:04	01:52	01:54	01:52	
Спорт, вежбе, шетња	01:20	01:22	01:21	01:46	01:51	01:48	01:35	01:39	01:36	
Остала путовања и активности	00:41	00:50	00:43	00:59	00:55	00:58	00:50	00:52	00:51	
Друга путовања	00:29	00:33	00:30	00:42	00:42	00:42	00:35	00:38	00:36	
Друга активност која није на листи	01:35	01:49	01:40	01:59	01:42	01:54	01:48	01:45	01:47	

Табела А4 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према старости и полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

	15–29		30–64		65+		15–64	
	жене	мушкарци	жене	мушкарци	жене	мушкарци	жене	мушкарци
Плаћени посао	01:10	02:34	03:00	04:59	00:30	01:15	02:33	04:21
Путовање до и са посла	00:07	00:14	00:18	00:27	00:00	00:02	00:15	00:24
Рад на послу	01:00	01:58	02:20	03:43	00:02	00:08	02:00	03:16
Пољопривредне активности	00:03	00:21	00:22	00:48	00:28	01:04	00:17	00:41
Неплаћени посао	03:01	01:14	05:14	02:13	04:18	02:34	04:41	01:58
Кување, печење, припремање obroka	00:38	00:05	01:36	00:09	01:35	00:16	01:22	00:08
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	00:43	00:11	01:10	00:24	01:04	00:36	01:03	00:20
Прање веша, петлање и шивење	00:15	00:00	00:37	00:01	00:29	00:01	00:31	00:00
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћ., баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом дом.	00:04	00:27	00:16	00:49	00:17	00:51	00:13	00:43
Брига о сопственој малолетној деци	00:57	00:13	00:47	00:23	00:00	00:00	00:49	00:20
Брига о другим лицима	00:05	00:01	00:20	00:05	00:28	00:18	00:17	00:04
Куповина и услуге	00:17	00:15	00:24	00:20	00:23	00:29	00:22	00:18
Учење	02:31	01:54	00:01	00:00	00:00	00:00	00:38	00:30
Учење, студирање, похађање курсева и слично	02:31	01:54	00:01	00:00	00:00	00:00	00:38	00:30
Личне потребе	10:47	10:38	10:18	10:06	11:33	11:28	10:25	10:15
Спавање	08:31	08:33	08:04	07:59	09:06	08:57	08:11	08:08
Умивање и облачење	00:53	00:49	00:48	00:45	00:45	00:47	00:49	00:46
Једење, пијење (код куће или ван куће)	01:22	01:16	01:24	01:21	01:40	01:43	01:24	01:19
Слободно време	06:13	07:18	05:14	06:26	07:24	08:23	05:29	06:40
Одмарање	00:38	00:45	00:53	01:02	01:43	01:47	00:49	00:58
ТВ, радио	01:34	01:27	02:08	02:31	03:35	03:46	01:59	02:15
Друштвени живот и забава	02:11	02:34	01:26	01:41	01:26	01:31	01:37	01:55
Читање	00:23	00:08	00:18	00:11	00:20	00:27	00:19	00:11
Хобији и рад на компјутеру	00:59	01:42	00:15	00:34	00:03	00:11	00:26	00:52
Спорт, вежбе, шетња	00:26	00:40	00:12	00:23	00:15	00:40	00:16	00:27
Остала путовања и активности	00:14	00:19	00:09	00:12	00:12	00:18	00:11	00:14
Друга путовања	00:11	00:15	00:06	00:08	00:05	00:08	00:07	00:10
Друга активност која није на листи	00:02	00:03	00:03	00:04	00:06	00:09	00:03	00:04

Табела А5 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према највишем степену образовања и полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

	Основно образовање или ниже		Средње образовање		Више/вишео образовање	
	жене	мушкарци	жене	мушкарци	жене	мушкарци
Плаћени посао	01:02	02:19	02:25	04:03	03:07	04:53
Путовање до и са посла	00:03	00:08	00:14	00:19	00:22	00:37
Рад на послу	00:21	01:10	01:58	02:56	02:39	03:57
Пољопривредне активности	00:37	00:59	00:13	00:46	00:04	00:18
Неплаћени посао	04:24	02:08	04:45	02:02	04:30	02:09
Кување, печење, припремање obroка	01:31	00:10	01:26	00:09	01:10	00:11
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	01:06	00:30	01:05	00:21	00:53	00:23
Прање веша, пеглање и шивење	00:31	00:00	00:33	00:01	00:26	00:01
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћ., баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом дом.	00:17	00:53	00:13	00:46	00:12	00:29
Брига о сопственој малолетној деци	00:14	00:09	00:45	00:17	01:02	00:24
Брига о другим лицима	00:23	00:06	00:18	00:05	00:15	00:14
Куповина и услуге	00:19	00:16	00:23	00:21	00:29	00:25
Учење	00:33	00:53	00:32	00:17	00:12	00:08
Учење, студирање, похађање курсева и слично	00:33	00:53	00:32	00:17	00:12	00:08
Личне потребе	11:20	11:04	10:26	10:22	10:08	09:58
Спавање	08:59	08:46	08:09	08:13	07:59	07:49
Умивање и облачење	00:44	00:44	00:50	00:47	00:52	00:49
Једење, пијење (код куће или ван куће)	01:36	01:34	01:26	01:21	01:16	01:19
Слободно време	06:28	07:19	05:38	06:58	05:47	06:33
Одмарање	01:25	01:22	00:52	01:04	00:44	00:55
ТВ, радио	02:47	02:45	02:14	02:31	01:53	02:14
Друштвени живот и забава	01:31	01:49	01:35	01:54	01:42	01:42
Читање	00:13	00:10	00:19	00:11	00:34	00:28
Хобији и рад на компјутеру	00:17	00:45	00:20	00:44	00:29	00:44
Спорт, вежбе, шетња	00:13	00:27	00:15	00:31	00:23	00:29
Остала путовања и активности	00:10	00:14	00:11	00:15	00:13	00:15
Друга путовања	00:06	00:10	00:07	00:10	00:08	00:08
Друга активност која није на листи	00:03	00:03	00:03	00:05	00:04	00:06

Табела А6 / Просечно време проведено у активностима, становништво старости 15 и више година, према статусу у запослености по сопственој изјави и полу; сви дани, Република Србија, 2015. (у сатима и минутима)

	Запослено лице		Незапослено лице	
	жене	мушкарци	жене	мушкарци
Плаћени посао	05:35	07:05	00:36	01:34
Путовање до и са посла	00:34	00:41	00:02	00:05
Рад на послу	04:52	05:46	00:09	00:37
Пољопривредне активности	00:08	00:37	00:24	00:50
Неплаћени посао	04:10	01:34	04:46	02:25
Кување, печење, припремање obroка	01:09	00:07	01:32	00:11
Чишћење и сређивање куће, стана, дворишта	00:55	00:15	01:07	00:29
Прање веша, петлање и шивење	00:27	00:00	00:33	00:01
Поправка и реновирање стана/куће, управљање домаћ., баштованство, брига о кућним љубимцима и помоћ другом дом.	00:07	00:29	00:17	00:56
Брига о сопственој малолетној деци	01:04	00:25	00:27	00:11
Брига о другим лицима	00:08	00:02	00:24	00:10
Куповина и услуге	00:18	00:14	00:24	00:25
Учење	00:02	00:01	00:40	00:40
Учење, студирање, похађање курсева и слично	00:02	00:01	00:40	00:40
Личне потребе	09:50	09:38	11:02	11:02
Спавање	07:47	07:40	08:40	08:41
Умивање и облачење	00:51	00:47	00:48	00:46
Једење, пијење (код куће или ван куће)	01:12	01:10	01:34	01:33
Слободно време	04:13	05:30	06:39	07:58
Одмарање	00:40	00:51	01:11	01:18
ТВ, радио	01:31	02:00	02:43	02:53
Друштвени живот и забава	01:17	01:34	01:42	02:01
Читање	00:17	00:10	00:20	00:16
Хобији и рад на компјутеру	00:15	00:36	00:22	00:49
Спорт, вежбе, шетња	00:10	00:16	00:18	00:39
Остала путовања и активности	00:06	00:09	00:13	00:19
Друга путовања	00:05	00:07	00:08	00:12
Друга активност која није на листи	00:01	00:02	00:04	00:06

Списак учесника СИКВ

Руководилац пројекта:

Др Миладин Ковачевић

Методолошке припреме и координација рада на терену:

Драгана Ђоковић – Папић
Јованка Стојановић
Владица Јанковић
Славица Манов

Избор узорка:

Мирјана Огризовић – Брашанац

Контролори:

Бранко Драгишић
Бранко Јосиповић
Весна Скробић
Вукица Стојановић
Гордана Цветинових
Драган Крстић
Драган Кузмић
Драган Спасојевић
Драгана Јованчевић
Ергин Куртеши
Јасмина Савић
Љиљана Вуковић
Милан Јеленковић
Мирко Вукомановић
Славка Крижник
Сперанца Ротар

Анкетари:

Анђа Катић
Биљана Голубовић
Биљана Митић
Богдан Ристановић
Бранислав Гачић
Владимир Јанковић
Дејан Качар
Дејан Тасић
Драгана Антић
Душанка Михајлија

Ерика Макан
Јелена Васић
Јелена Љубичић
Јована Јањић
Љиљана Матовић
Марија Наџик
Марија Томић
Марина Радошевић
Милан Јовић
Милан Микић
Милутин Курлагић
Наташа Миленковски
Светлана Ранисављевић
Славко Шећеров
Снежана Вукомановић
Стефан Урошевић

Апликације за унос и пренос података:

Оља Мусић
Урош Стојановић
Мирјана Станковић
Татјана Жарић
Неђељко Ћаласан
Душан Вуковић

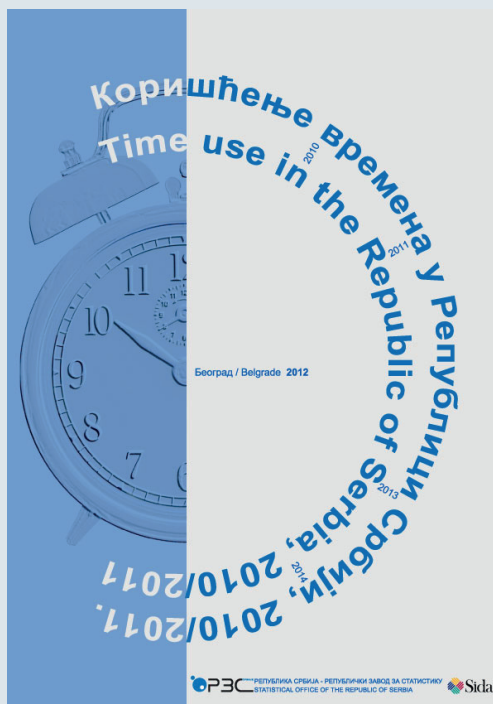
Обрада података и табелирање:

Владица Јанковић

Анализа података:

Драгана Ђоковић – Папић
Јованка Стојановић
Владица Јанковић

Публикације објављене у оквиру исте едиције:

Коришћење времена у Републици Србији, 2010/2011. Time Use in the Republic of Serbia, 2010/2011

Година издања: 2012.

Обим: 160 страна

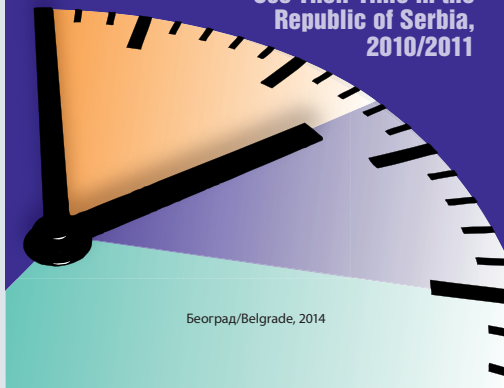
ISBN 978-86-6161-022-6

Република Србија – Републички завод за статистику
Statistical Office of the Republic of Serbia

Како три генерације користе време у Републици Србији, 2010/2011.

How Three Generations
Use Their Time in the
Republic of Serbia,
2010/2011

Београд/Belgrade, 2014

**Како три генерације користе време
у Републици Србији, 2010/2011.**

**How Three Generations Use Their Time
in the Republic of Serbia, 2010/2011**

Година издања: 2014.

Обим: 144 стране

ISBN 978-86-6161-125-4

**CIP — Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
379.81(497.11)„2010/2015”(083.41)**

Коришћење времена у Републици Србији, 2010. и 2015. године
Рукопис припремиле Драгана Ђоковић — Папић, Јованка Стојановић
Превод на енглески Гордана Недељковић
Београд : Републички завод за статистику, 2016
(Београд : Републички завод за статистику)
124 стр. : табеле ; 30 cm
Насл. стр. приштампаног енгл. превода:
Time Use in the Republic of Serbia, 2010 and 2015
Тираж 300

ISBN 978-86-6161-160-5

1. Ђоковић — Папић, Драгана [уредник]
а) Слободно време — Коришћење — Србија — 2010-2015 — Статистика
COBISS.SR-ID 227260428

Коришћење времена Time Use in the
у Републици Србији, Republic of Serbia,
2010. и 2015. године 2010 and 2015

